

- Araştırma Makalesi -

⚡ KÖTÜ KOMŞULAR DENİZCİ DEVLET YAPAR: DOĞU AKDENİZ EKSENİNDE DEVLETLERİN ULUSLARARASI DENİZ HUKUKUNDAN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLERİ*
AN UNFRIENDLY NEIGHBOUR MAKES A COUNTRY A MARITIME STATE: OBLIGATION OF STATES UNDER THE INTERNATIONAL LAW OF THE SEA FROM THE PERSPECTIVE OF EASTERN MEDITERRANEAN

Prof. Dr. Hakan KARAN**
Arş. Gör. / Res. Asst. Kübra VAR TÜRK***

ÖZ

Devletler, hak sahibi oldukları inancıyla ihtilafli deniz alanlarında tek taraflı olarak eylemler gerçekleştirmektedir. Bu tür tek taraflı eylemler, Doğu Akdeniz’de olduğu gibi genellikle diğer kıyı devletleri arasındaki anlaşmazlığa neden olmaktadır. Sınırları ihtilafli deniz alanlarında dev-

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale, 05/09/2021 tarihinde Editörler Kuruluna ulaşılmış olup, 26/11/2021 tarihinde birinci hakem; 11/05/2022 tarihinde ikinci hakem onayından geçmiştir.

Bu makale 119K321 numaralı TÜBİTAK - 1001 Projesi kapsamında kaleme alınmıştır.

** Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Ulusal Araştırma Merkezi (DEHUKAM) Yönetim Kurulu Başkanı - Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Deniz Hukuku Anabilim Dalı Başkanı (karan@ankara.edu.tr) (ORCID ID: 0000-0002-7254-6171).

*** DEHUKAM Uzman Araştırmacısı - Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Deniz Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi (kvar@ankara.edu.tr) (ORCID ID: 0000-0002-6782-5352).

Bu makaleye atf için; KARAN, Hakan, VAR TÜRK, Kübra, “Kötü Komşular Denizci Devlet Yapar: Doğu Akdeniz Ekseninde Devletlerin Uluslararası Deniz Hukukundan Doğan Yükümlülükleri”, DEHUKAMDER - Cilt: 4/Sayı: 1/Yıl: 2021, s. 321-404.

letlerin uluslararası hukuktan doğan yükümlülükleri mevcuttur. Devletler uluslararası hukuk kapsamında üstlenilen yükümlülükleri iyiniyetle yerine getirmekle ve uluslararası hukukta tanınan hakları, yetkileri ve serbestileri hakkın kötüye kullanımı teşkil etmeyecek şekilde kullanmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülükler aykırı devlet uygulamaları ise iyi komşuluk gereklerine aykırılık teşkil etmektedir. Çalışmada, sınırları ihtilafli deniz alanlarında devletlerin uluslararası hukuktan doğan yükümlülüklerinden hareketle Doğu Akdeniz'deki uyuşmazlığın hukuki boyutu ele alınmakta ve bu yükümlülüğe aykırı davranışlar neticesinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin denizci devlet olmaya yolunda bilhassa 2011 yılından itibaren attığı adımlara değinilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğu Akdeniz, Deniz Yetki Alanları, İyiniyet, Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması

ABSTRACT

States carry out unilaterally actions in disputed maritime areas, believing that they are entitled. Such unilateral actions often cause disputes between other coastal states, as in the Eastern Mediterranean. In the maritime areas zones with disputed boundaries states have obligations arising from international law. States are obliged to fulfil their obligations under international law in good faith and to exercise the rights, jurisdictions and freedoms recognized in international law in manner which would not constitute an abuse of right. State practices contrary to these obligations constitute a violation of good neighbourly requirements. In the study, the legal aspects of the conflict in the Eastern Mediterranean is

discussed based on the obligations of states arising from international law in maritime areas with disputed borders, and the steps taken by the Republic of Turkey to become a maritime state especially since 2011 as a result of acts contrary to this obligation are mentioned.

Keywords: Eastern Mediterranean, Maritime Jurisdiction Areas, Good Faith, Maritime Boundary Delimitation

GİRİŞ

Karadaki ekonomik kaynakların kıt ve tükenmek üzere olduğu ve bu nedenle denizlere açılımın zorunlu kılındığı bir dönemde yaşanmaktadır. Denizin giderek artan bir şekilde değerlendirildiği, Doğu Akdeniz'in tabiri caizse kaynadığı ve sorunlara çözüm bulma ihtiyacının giderek önem arz ettiği bir ortamda, Doğu Akdeniz'in bölgedeki en önemli aktörü Türkiye'nin denizci devlet olup olmadığı sorusu akla gelmektedir.

Çalışmada dilimizdeki "kötü komşu insanı mal sahibi yapar" atasözünden esinlenilmiştir. Türkiye'nin denizlerdeki komşuları kimdir diye baktığımızda akla ilk olarak Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) gelmektedir. Bu, çok dar bir bakış açısıdır. Halbuki denizlerin insanları, ulusları ve devletleri birleştirici bir yönü vardır.

Bunun sonucu, Yunanistan ne kadar Türkiye'nin komşusuysa Japonya, Avustralya ve Amerika Birleşik Devletleri de bir o kadar komşusudur. Bir diğer ifadeyle, denize bağlantısı olan bütün devletlerle Türkiye'nin komşuluğu bulunmaktadır. Kötü komşu ise, iyi ilişkiler içinde olunma-

yan, kendi bakış açılarıyla çeşitli sebepleri olsa da Türkiye’yi anlamak istemeyen Yunanistan, GKRY, Fransa ve Yunanistan ile GKRY’nin birlik içindeki önemi nedeniyle Avrupa Birliği gibi komşulardır.

Maldan kastedilen ise, yalnız malvarlığının aktifini oluşturan maddi unsurlar değildir. Malvarlığının maddi olmayan unsurları da vardır. Fikir, bunlardan biridir. Denizcilik de, içinde sadece maddi unsurları barındıran bir kavram değildir. “Mavi Vatan” fikri, denizciliğin maddi olmayan unsurlarındandır. Türkiye’nin tüm dünya denizlerinde kullanabileceği yetkiler göz önüne alındığında, “Mavi Vatan” fikrini sadece kendi denizlerimiz değil, bütün denizler olarak anlamak gerekir.

Sınırları ihtilafli deniz alanlarında devletlerin uluslararası hukuktan doğan yükümlülükleri vardır. Doğu Akdeniz’deki komşulardan bu yükümlülüklere uymayan, bir başka deyişle iyi komşuluk gereklerini yerine getirmeyen komşular, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin denizci bir devlet olma fikrinin pekişmesine ve bu fikir doğrultusunda hareket etmeye teşvik etmiştir.

Çalışmada öncelikle denizci devlet kavramına yer verilerek, sınırları ihtilafli deniz alanlarında devletlerin uluslararası hukuktan doğan yükümlülüklerinden hareketle Doğu Akdeniz’deki uyuşmazlığın hukuki boyutu ele alınmaktadır. Bu kapsamda öncelikle Doğu Akdeniz’deki uyuşmazlığın kaynaklarına kısaca değinilmekte, ardından uyuşmazlığın hukuki analizi bakımından deniz hukuku kaynakları ile hakların kullanılmasında iyiniyetli davranma yükümlülüğünden bahsedilmekte ve Doğu Akdeniz’deki komşular içinde bu yükümlülüğe aykırı hareket edenle-

rin eylemlerinin sonucu olarak, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin denizci devlet olma yolundaki adımlarına yer verilmektedir.

I. DENİZCİ DEVLET

Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili bir coğrafyaya sahip olması nedeniyle bir deniz ülkesidir. Ancak deniz ülkesi olmak, denizci devlet ve millet olmak için tek başına yeterli değildir. Bir devletin ve milletin “denizci” olarak nitelendirilebilmesi için gerek toplumun temelini oluşturan bireyden başlayarak devlete, gerekse devletten bireye doğru denizcilik bilincinin yerleşmesi ve gelişmesi gerekir¹. Cumhuriyetin ilk yıllarında denizci devlet olmanın önemini Gazi Mustafa Kemal Atatürk şu sözleriyle vurgulamıştır:

“En güzel coğrafi konumda ve üç tarafı denizle çevrili olan Türkiye, endüstrisi, ticareti ve sporu ile, en ileri denizci ulus yetiştirmek yeteneğindedir. Bu yetenekten yararlanmalıyız. Denizciliği Türk'ün büyük milli ülküsü olarak düşünmeli ve bunu en kısa zamanda başarmalıyız.”²

Yine, Türk denizci ve kaptan-ı deryâsı Barbaros Hayreddin Paşa da “*Denizlere hâkim olan cihana hâkim olur*” söylemiyle dünyada küresel bir güç olmanın yolunun denizlerde faaliyet gösterme gücüne sahip ol-

¹ Bayat, M.: *Milli Güç ve Devlet*, İstanbul 1986, s. 390.

² Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin V. Dönem 3. Yasama Yılı Açış Konuşması, 1 Kasım 1937, Millet Meclisi Tutanak Dergisi D. V, C. 20, S. 3 <https://www5.tbmm.gov.tr/tarihce/ataturk_konusma/5d3yy.htm> (et. 05/09/2021).

maktan geçtiğini ifade etmiştir. Bu güç öğretide “deniz gücü”³ veya “mavi güç”⁴ olarak anılmaktadır.

Denizlerin başlı başına bir yaşam kaynağı olduğu dikkate alındığında, denizlerden azami seviyede istifade edilmesi ve geçmişte olduğu gibi sadece askeri alanda değil eğitim, hukuki, ekonomik, ticari, bilimsel, teknolojik ve kültürel tüm alanlarda gerekli politikaların oluşturularak, bu doğrultuda faaliyetlerin gösterilmesi beklenir. Denize ve denizciliğe ait imkân ve yeteneklerin milli hedeflere erişmek amacıyla kullanılması gerekir. Bu doğrultuda deniz gücü şu şekilde tanımlanmaktadır⁵:

“Bir milletin denize ve denizciliğe ilişkin imkân ve kabiliyetlerinin milli menfaatler yararına değerlendirilmesi, kullanılması, korunması ve geliştirilmesi amacıyla harcanan bilimsel, teknolojik, fikri ve fiziki çabaların, coğrafi, demografik, siyasi, askeri ve ekonomik alanlarda oluşturduğu etkinliklerin toplam verimliliğidir.”

Deniz gücünü meydana getiren ve geliştiren esas itibarıyla millette ve devlette denizcilik bilincinin oluşmasıdır. Bu ise, denizlerle ilgilenmeye ve denizlerden menfaat sağlamaya dayanır. Denizlerdeki hak ve menfaatlerin tespit edilerek, bunların milli menfaatler yararına kullanılması maksadıyla, denizlerin sunduğu avantajlar hakkında öncelikle birey, ardından millet nezdinde farkındalığın oluşması; bunun karşılığında,

³ Bayat, 386 vd.; Mahan, A. T.: *The Influence of Sea Power Upon History, 1660–1783*, Chapter 1. Discussion of the Elements of Sea Power, s. 14 vd.

⁴ Gürdeniz, C.: *Mavi Uygurluk - Türkiye Denizcileşmelidir*, İstanbul 2015, bkz. Başlık: I. Denizcilik Gücü ve Denizlerin Önemi, Ulusal Güç ve Denizcilik/Denizgücü.

⁵ Bayat, 389.

denizci devlet ve millet kimliği oluşturmaya yönelik hedefe, devlet politikaları, uygulamaları ve hukuki düzenlemelerle cevap verilmelidir.

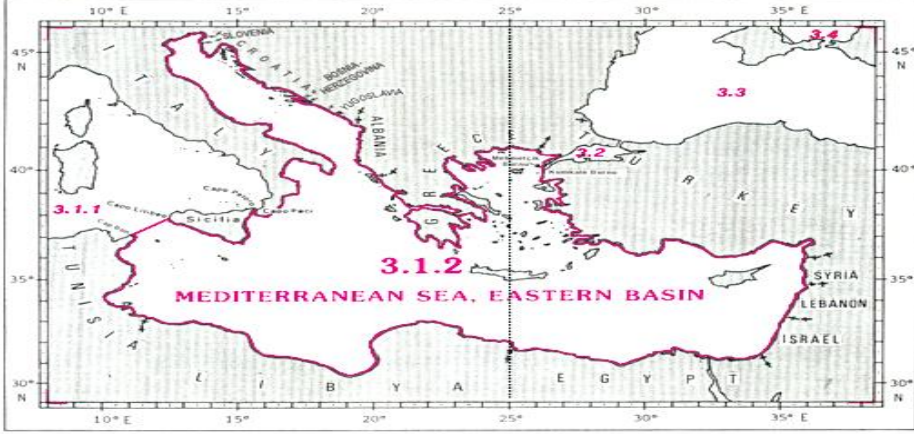
Deniz hak ve menfaatleri ile kastedilen ise, bir millet ve devletin deniz gücünü elindeki imkânları dâhilinde değerlendirerek kullanma kabiliyeti ve ondan milli güce katkıda bulunmak amacıyla yararlanma becerisidir⁶. Türkiye'nin denizyolu taşımacılığı, deniz turizmi, tersanecilik, liman kıyı ve işletmeleri, denizlerdeki canlı ve cansız kaynaklar, denizde bilimsel araştırma, amatör denizcilik, deniz kuvvetleri, denizcilik eğitimi, deniz hukuku gibi konular bakımından deniz hak ve menfaatlerinin bulunduğu söylenebilir. İşte deniz hak ve menfaatlerini milli hedefleri doğrultusunda etkili biçimde kullanabilen, bu menfaatleri devlet politikalarıyla ve hukuki düzenlemelerle destekleyen, koruyan ve geliştiren devletler “denizci devlet” olarak nitelendirilebilir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, bir deniz ülkesi olmanın verdiği potansiyelle, denizciliği milli menfaatlardan biri olarak kabul ederek, bir devlet politikası halinde denizciliği benimseyerek, denizcilikle bağlantılı bilimsel, teknolojik, fikri, coğrafi, demografik, siyasi, askeri, ekonomik, kültürel ve hukuki tüm alanlarda elindeki imkânları kullanarak ve bunları geliştirerek denizci devlet niteliğini güçlendirebilir. Sahip olduğu denizle bütünleşen coğrafi konumu, birikimi ve potansiyeli düşünüldüğünde, denizci devlet olmak, Türkiye Cumhuriyeti Devleti için bir tercihten öte, bir zorunluluktur.

⁶ Bayat, 400 vd.

II. DOĞU AKDENİZ UYUŞMAZLIĞI

A) DOĞU AKDENİZ

Doğu Akdeniz, Akdeniz'in Doğu Havzası anlamında, Tunus'la İtalya'nın Sicilya Adasının doğusundaki -Karadeniz hariç- alanıdır⁷. Çanak-kale Boğazı ve Süveyş Kanalı girişlerine kadar, Avrupa, Afrika ve Asya kıyıları ile sınırlıdır. Dolayısıyla Doğu Akdeniz'in kıyı devletleri ve idaresi şu şekildedir: Arnavutluk, Bosna Hersek, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), Hırvatistan, İsrail, İtalya, Karadağ, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Libya, Lübnan, Mısır, Slovenya, Suriye, Tunus, Türkiye ve Yunanistan.

Doğu Akdeniz, ulusal yetki alanlarının ötesinde (ABNJ) herhangi bir deniz tabanı veya toprak altını içermeyen 400 deniz milinden daha kü-

⁷ Doğu Akdeniz'in jeopolitik önemi hakkında bkz. Keskin Ata, F.: "Doğu Akdeniz'e Jeopolitik Açından Bir Bakış: Enerji ve Siyaset", Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu, Ankara 2021, s. 57 vd.; Turhan, T.: "Doğu Akdeniz havzasının Jeopolitik Önemi", *Kıbrıs Ekseninde Uluslararası Deniz Hukukunda Güncel Gelişmeler, Prof. Dr. Aydoğan Özman Sempozyumu*, Gazimağusa 2010, s. 1 vd.

çük bir havzadır. Bu nedenle, Doğu Akdeniz bağlamında unutulmaması gereken husus, 1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (BMDHS)'nin⁸ 122. maddesi doğrultusunda Akdeniz'in tamamının, Akdeniz içerisinde Doğu Akdeniz'in, Doğu Akdeniz içerisinde Ege Denizi'nin ve üstte Karadeniz'in her birinin uluslararası hukuk anlamında “kapalı deniz” ya da “yarı kapalı deniz” statüsünde olmalarıdır.

B) UYUŞMAZLIĞIN KAYNAKLARI

1- Doğu Akdeniz’de Tek Taraflı ve İkili Gayri Meşru Devlet Uygulamaları

2001 yılından itibaren Doğu Akdeniz’de zengin hidrokarbon kaynaklarının bulunduğuna yönelik haberlerin Yunan ve Rum basınında yer almaya başlamasıyla, Yunanistan ve bilhassa GKRY, Doğu Akdeniz üzerindeki egemenlik haklarını kullanmak amacıyla Türkiye ve KKTC’nin katılımı olmaksızın tek taraflı ve ikili eylemlere girişmiştir. İlk eylem, uluslararası sözleşmeleri de içeren aşağıdaki hukuki düzenlemelerle bölgede münhasır ekonomik bölge (MEB) ilan edilmesi ve sınırlandırılması olmuştur:

- (1) 17 Şubat 2003 tarihli GKRY ile Mısır arasında Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırma Anlaşması'nın imzalanması⁹;

⁸ BMDHS diplomatik konferansına katılan devletlerden 130’u olumlu, 4’ü ret oyu vermiş ve 17’si çekimser kalmıştır. Ret oyu kullananlar Türkiye, ABD, İsrail ve Venezuela’dır. 16/11/1994 tarihinde yürürlüğe giren BMDHS’a halihazırda 168 devlet taraftır. <https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&T emp=mtdsg3&clang=_en> (et. 05/09/2021).

⁹ <https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/EGY-CYP2_003EZ.pdf> (et. 05/09/2021). Türkiye bu anlaşmaya ilişkin itirazlarını 02/03/2004 tarihindeki notası ile Birleşmiş Milletler (BM)’e bildirmiştir. Bkz. Information note dated 2 March 2004 concerning Türkiye’s objection to the Agreement between the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus

- (2) 2 Nisan 2004 tarihinde GKRY tarafından Münhasır Ekonomik Bölgenin İlanına İlişkin Kanunun kabul edilmesi¹⁰;
- (3) 17 Ocak 2007 tarihli GKRY ile Lübnan arasında Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırma anlaşmasının imzalanması (henüz yürürlükte değildir)¹¹;
- (4) 26 Ocak 2007 yılında GKRY tarafından 5'i Türkiye'nin kıta sahanlığı içinde bulunan 13 adet petrol arama ruhsat sahası ilan edilerek¹² 15 Şubat 2007 tarihinde bu sahaların 11 tanesi için uluslararası ihale açılması, sonrasında 2012 ve 2016 yıllarında da ihale yapılması¹³,
- (5) 26 Ocak 2007 yılında GKRY tarafından Hidrokarbon Kaynakları Arama, Keşif ve İşletilmesi Yönetmeliğinin kabul edilmesi¹⁴;
- (6) 27 Ocak 2007 yılında GKRY tarafından Hidrokarbon Kaynakları Arama, Keşif ve İşletilmesi Kanununun kabul edilmesi¹⁵;

and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, Law of the Sea Bulletin No. 54.

- ¹⁰ <https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_eez_proclamation.pdf> (et. 05/09/2021).
- ¹¹ <http://www.mfa.gov.tr/_p_30-january-2007_-press-release-regarding-the-efforts-of-the-greek-cypriot-administration-of-southern-cyprus-to-sign-bilateral-agreements-concerning-maritime-jurisdiction-are-as-with-the-countries-in-the-eastern-mediterranean_br__p_.en.mfa> (et. 05/09/2021). Bu anlaşma Lübnan Parlamentosu tarafından onaylanmadığı için yürürlüğe girmemiştir. Sözleşme metni için bkz. Başeren, S. H.: *Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları Uyuşmazlığı*, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı Yayın No. 31, İstanbul 2010, s. 130 vd.
- ¹² *Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları*, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, İstanbul 2008, s. 60.
- ¹³ <https://www.mfa.gov.tr/no_-140_-18-mayis-2012_-gkry_nin-actigi-ikinci-uluslararası-hidrokarbon-arama-ihalesi-hk_.tr.mfa> (et. 05/09/2021); <https://www.mfa.gov.tr/no_-74_-25-mart-2016_-gkry_nin-actigi-ucuncu-uluslararası-hidrokarbon-arama-ihalesi-hk_.tr.mfa> (et. 05/09/2021).
- ¹⁴ <<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110634.pdf>> (et. 05/09/2021).

- (7) 13 Mart 2009 yılında GKRY tarafından Hidrokarbon Kaynakları Arama, Keşif ve İşletilmesi Yönetmeliğinin kabul edilmesi¹⁶;
- (8) 17 Aralık 2010 tarihli GKRY ile İsrail arasında Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırma Anlaşması'nın imzalanması¹⁷;
- (9) Seville Üniversitesi bünyesinde Juan Luis Suarez de Vivero ve Juan Carlos Rodríguez Mateos hazırlanan Avrupa Birliği deniz alanlarını gösteren ve “Seville Haritası” olarak adlandırılan haritanın bir makale kapsamında yayımlanması¹⁸;
- (10) 2011 yılından itibaren GKRY'nin sismik test ve açık deniz sondajlarına başlaması,
- (11) 6 Ağustos 2020 tarihli Yunanistan ile Mısır arasında Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırma Anlaşması'nın imzalanması¹⁹.

Tüm bu devlet uygulamaları, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de sahip olduğu kıyı uzunluğu da dikkate alınarak o coğrafyada başrol oynaması gerekirken yalnızlaştırılmasına yönelik politikaların sonucudur. Bu yalnızlaştırılmadan sadece GKRY değil, Yunanistan ve Avrupa Birliği'nin

¹⁵ <<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110631.pdf>> (et. 05/09/2021).

¹⁶ <<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110636.pdf>> (et. 05/09/2021).

¹⁷ <<https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%202740/v2740.pdf>> (et. 21/01/2021).

¹⁸ Yayımlanan makale için bkz. de Vivero, J. L. S. - Rodríguez Mateos J. C.: “Maritime Europe and EU Enlargement: A Geopolitical Perspective”, *Marine Policy* 2006, C. 30, S. 2, s. 170.

¹⁹ <<https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/GRCEGY.pdf>> (et. 21/01/2021).

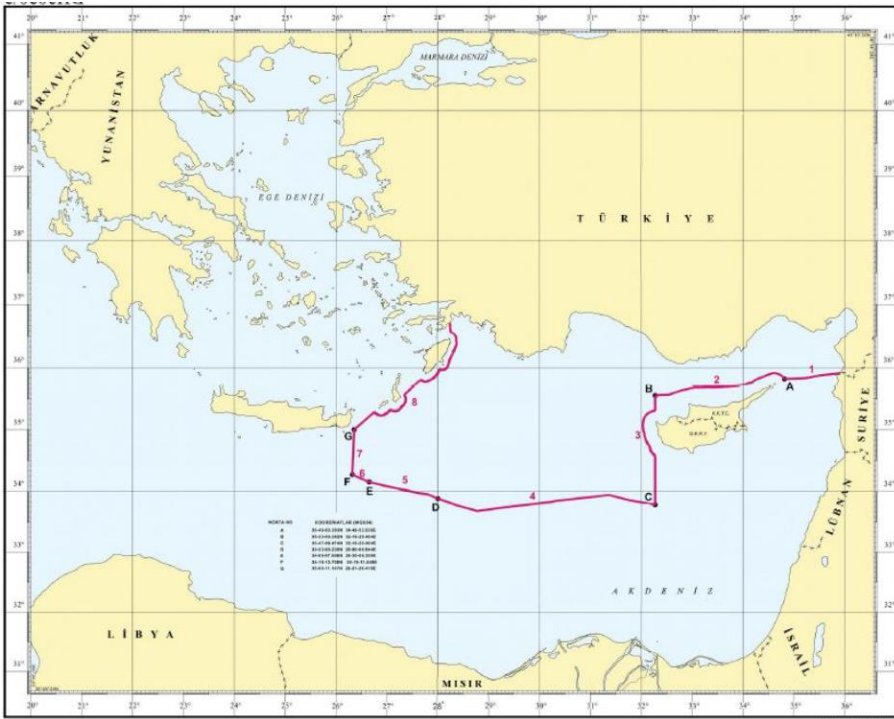
diğer ülkeleri de istifade etmektedir. Özellikle Dünya genelinde nüfuzunu kaybeden Fransa'nın etkin bir şekilde Doğu Akdeniz'de adım atmaya çalıştığı görülmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nin Doğu Akdeniz üzerinden Çin'e kadar giden bir politika oluşturabilmek adına o bölgede zayıf aktör konumundaki Yunanistan ve GKRY üzerinden politika ürettiği dikkat çekmektedir. Bütün bu aktörler Doğu Akdeniz'de adımlar atarken, Türkiye'nin orada olmaması ve kendi menfaatlerine uygun bir davranış modu sergilememesi düşünülemez.

2- Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin Kıta Sahanlığı ile GKRY Tarafından İlan Edilen MEB'in Çakışması

Türkiye, kıta sahanlığı üzerinde, yani karasularının ötesine 200 deniz miline kadar uzanan deniz tabanı ve toprak altında *ab initio* ve *ipso facto* egemen haklara sahiptir. Türkiye, aşağıda²⁰ gösterildiği gibi 32° 16' 18"D meridyenin (B ve C noktaları) batısında kalan alanın kıta sahanlığı sınırlarında kaldığı iddiasındadır²¹.

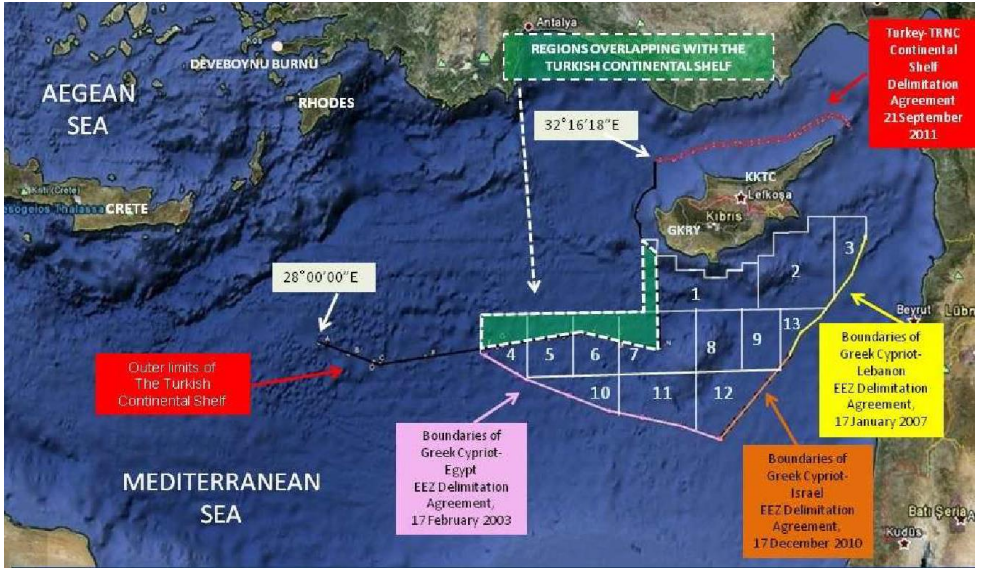
²⁰ Harita için bkz. Letter dated 18 March 2020 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/74/757 <<http://undocs.org/en/a/74/757>> (et. 05/09/2021).

²¹ Bkz. Türkiye'nin GKRY ile Mısır arasında Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırma Anlaşması'nın imzalanmasına karşılık 2 Mart 2004 tarihinde verdiği nota, Law of the Sea Bulletin No. 54, s. 127.

Doğu Akdeniz'in maksimum genişliği en fazla 280 deniz mili olduğundan, bölgedeki kıyı devletlerinin hiçbiri MEB ve kıta sahanlığı için tanıyan 200 deniz millik alanın tamamından yararlanamayacaktır. Bu nedenle Türkiye'nin kıta sahanlığı ile GKRY'nin ilan ettiği MEB aşağıda²² gösterildiği gibi GKRY'nin özellikle 1, 4, 5, 6 ve 7. ruhsat sahalarında kaçınılmaz olarak birbirleriyle çakışmaktadır:

²² Büyükelçi Çağatay Erciyes'in 20/12/2019 tarihinde İstanbul Kültür Üniversitesi'nde yaptığı sunumda yer alan bu harita için bkz. <http://www.mfa.gov.tr/site_media/html/maritime-delimitation-10-5-2019-presentation.pdf> (et. 05/09/2021).

Sonuç olarak, GKRY'nin hak iddia ettiği deniz yetki alanlarıyla Türkiye'nin hak iddia ettiği deniz yetki alanları arasında bir sınır ihtilafı kaçınılmaz olarak ortaya çıkmakta ve bir gri alan yaratmaktadır. Gri alanlar nedeniyle, söz konusu alanların hukuki kullanımından tamamen istifade etmek mümkün olamamaktadır²³. Bu nedenle, deniz alanlarının sınırlandırılması ve bu sınırlar nihai olarak belirleninceye dek hakkın kötüye kullanımı teşkil edecek faaliyetlerden uzak durulması önem arz eder.

3- Kıbrıslı Türklerin Tarihsel Çıkarlarına Zarar Verecek Şekilde GKRY Tarafından İlan Edilen MEB'deki Doğal Kaynakların Keşfi ve Kullanılması

GKRY tarafından ilan edilen MEB'de 13 adet petrol arama ruhsat sahası ilan ederek, bu sahaların 11'i için uluslararası ihale ve sondaj faaliyetle-

²³ Erciyes, Ç. - Sümer, M.: "Maritime Boundary Delimitation Process", DEHUKAMDER, C. 2, S. 2, s. 417.

rine başlama yönündeki tek taraflı eylemleri, çakışan alanlar nedeniyle yalnız Türkiye'yi etkilememekte, aynı zamanda, KKTC'nin tarihsel olarak ada çevresindeki doğal kaynakların mülkiyetini ortak olarak paylaştığı meşru ve eşit haklarını görmezden gelen politikasındaki ısrarlarını da göstermektedir.

III. UYUŞMAZLIĞIN HUKUKİ ANALİZİ

A) UYGULANABİLİR ULUSLARARASI DENİZ HUKUKU KAYNAKLARI

Her bir sınır ihtilafı gri bölge yaratmaktadır. Gri bölgeler, iki veya daha fazla devletin deniz egemenlik veya egemen yetki alanlarının birbirleriyle çakıştığı alanlardır. Gri bölgelerde devletlerin takip edecekleri hareket tarzlarını uluslararası hukuk kuralları belirler.

Uluslararası Adalet Divanı Statüsü'nün 38. maddesinde belirtildiği gibi, devletler arasındaki ihtilaflar aşağıdaki iki hukuki kaynak altında çözülecektir:

- (1) Uyuşmazlık halindeki devletler tarafından açıkça kabul edilen uluslararası anlaşmalar; ve
- (2) Uyuşmazlık halindeki devletler tarafından açıkça veya zımnen kabul edilen uluslararası örf ve âdet kuralları.

Uluslararası deniz hukukunun en önemli kaynaklarından biri, dünyadaki çoğu devlet tarafından “deniz hukukunun anayasası” olarak tanınan BMDHS'dir. Türkiye söz konusu Konvansiyona taraf değildir. Türkiye'nin Konvansiyona yönelik çekincesi, hükümlerinin tamamına yönelik

olmayıp, Ege Denizi'nin hakkaniyet ilkesi çerçevesinde özel statüsünün Konvansiyonun hazırlık çalışmaları aşamasında dikkate değer görülmesinden kaynaklanmaktadır. Konvansiyonun kabulünde çekince koyma yasağı getirilmesi Türkiye'nin Konvansiyona katılımını engellemiştir.

Konvansiyona çekince koyarak katılmak yasaklanmış olduğundan Türkiye BMDHS'ye taraf olamamış ve bu tercihinin sürekli itirazcı (*persistent objector*) konumuyla ortaya koymuştur. Şu kadar ki, Türkiye BMDHS'nin neredeyse yüzde 90'ından fazla hükmünde mutabık olup, bunların bir kısmını mevzuatına yansıtmış, diğerlerini de devlet uygulamasıyla şekillendirmiştir. Söz konusu çekincelerin tamamı Ege Denizi'nin özel statüsüyle alakalıdır ve özellikle adaların hukuki vasfından kaynaklanmaktadır. Günün birinde Ege Denizi sorunları çözüldüğü takdirde Türkiye bakımından BMDHS'ye taraf olmaktan kaçınmayı gerektirecek bir sebep de kalmayacaktır. Bu açıdan Türkiye'nin BMDHS'ye karşı sürekli itirazcı konumunu devam ettirmekte bugün için hukuki menfaati bulunmaktadır.

Buna rağmen Türkiye, hakkaniyet ilkesinin tanınmaması ve Ege Denizi'nde karasuları ve kıta sahanlığının sınırlandırılmasında adaların sınırlı etkileri de dahil olmak üzere durumun özel koşullarının dikkate alınmaması nedeniyle BMDHS'yi kabul etmemiştir. BMDHS'de yer alan birkaç hüküm dışında, geri kalan hükümlerin çoğunluğu Türkiye tarafından örf ve âdet hukukunun bir parçası olarak kabul edilmekte ve hatta uygulanmaktadır. Bunlardan en önemlileri de, BMDHS'nin kıyıları karşılıklı devletler arasında kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge alanlarının

çatışması halinde sınırlandırma ihtilafının halline ilişkin usulü düzenleyen 56, 59, 74, 83, 123 ve 300. maddeleridir.

B) HAKLARIN KULLANILMASINDA İYİNİYETLE DAVRANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

1- Genel Olarak

Bugün bazı devletler, hak sahibi oldukları inancıyla ihtilafli deniz alanlarında tek taraflı olarak eylemler gerçekleştirmektedir. Bu tür tek taraflı eylemler, Doğu Akdeniz’de olduğu gibi genellikle diğer kıyı devletleri arasındaki anlaşmazlığa neden olmaktadır.

BMDHS’nin 300. maddesinde belirtildiği gibi, devletler uluslararası hukuk kapsamında üstlenilen yükümlülükleri iyiniyetle yerine getirmekle ve uluslararası hukukta tanınan hakları, yetkileri ve serbestileri hakkın kötüye kullanımını teşkil etmeyecek şekilde kullanmakla yükümlüdürler. Bahsi geçen düzenlemede yer almasaydı dahi bu yükümlülük varlığını koruyacaktı. Esas itibarıyla maddede iyiniyete yapılan atıf BM Şartı’nın 2(2). maddesi ile hukukun genel ilkelerinden *pacta sunt servanda*nın bir yansımasıdır²⁴. İlaveten, Uluslararası Adalet Divanı Statüsü’nün 38. maddesinde, hukukun genel ilkelerinin uluslararası hukukun kaynağı olduğu belirtilmektedir. Uluslararası hukukun en temel kuralı, iyiniyetle hareket etme yükümlülüğü getirmekte, hakların kötüye kullanımını yasaklamaktadır.

²⁴ Rosenne, S. - Sohn, L. B. (eds.): *United Nations Convention of the Law of the Sea 1982: A Commentary*, Vol. V, Dordrecht 1989, s. 152.

Uluslararası deniz hukukuna göre, MEB'in esas hatlardan itibaren 200 deniz miline kadar ilan edilmesi ve sınırlandırılması, tüm kıyı devletlerine tanınan bir haktır²⁵. Bununla birlikte MEB ilan etme, sınırlandırma ve buradaki doğal kaynakları keşfetme ve kullanma hakları hakkın kötüye kullanılması teşkil edecek şekilde kullanılamaz. Bir diğer ifadeyle devletler buradaki haklarını kullanırken iyiniyetle hareket etmekle yükümlüdürler²⁶.

Öncelikle BMDHS'nin 56(2) ve 59. maddelerinde belirtildiği üzere, kıyı devleti, diğer devletlerin haklarını eşitlik temelinde ve ilgili tüm koşullar ışığında menfaatlerin tarafların yanı sıra uluslararası toplumun bütünü için olan önemini göz önünde bulundurarak gerekli saygıyı gösterecektir. İyiniyetle hareket etmek için, kıyıları bitişik veya karşı karşıya bulunan sınırları ihtilafli devletlerin BMDHS'nin 74. ve 83. maddeleri uyarınca:

- (1) Hakkaniyete uygun bir çözüme ulaşmak amacıyla MEB'in veya kıta sahanlığının sınırlandırılması konusunda bir anlaşmaya varmak için MEB ilan etme ve sınırlandırma haklarını kullanmadan önce birbirleriyle iş birliği yapma;
- (2) Nihai anlaşma sağlanıncaya kadar, ihtilafli diğer kıyı devletleriyle pratik nitelikte geçici düzenlemelere girmek için her türlü çabayı gösterme; ve

²⁵ BMDHS m. 55.

²⁶ van Logchem, Y.: "Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)", in Vidmar, J. / Kok, R. et al. (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017, s. 46.

- (3) Nihai anlaşma sağlanıncaya kadar, gelecekte çözülmesi muhtemel olan uyuşmazlığın çözümünü tehlikeye düşürmemek veya engellemek için gri bölgelerde herhangi bir keşif ve kullanım faaliyetinden kaçınma,

yükümlülükleri vardır.

Bu çerçevede iyiniyetle kullanılacak haklar nelerdir? Esasen kıta sahanlığının belirlenmesi, münhasır ekonomik bölgenin ilanı ve beraberinde bu deniz alanlarında, arama ruhsat sahalarının belirlenmesi, sismik arama ruhsatı verilmesi, sismik arama yapılması, sondaj ruhsatı verilmesi, sondaj yapılması, işletim ruhsatı verilmesi, işletim yapılması, bu bölgelerin korunması gibi tüm yetkileri bu kapsamda sayılabilir.

2- Bir Sınırlandırma Anlaşmasına Varmak İçin Uyuşmazlık Halindeki Devletler Arasında İş Birliği Gerekliliği

Uluslararası hukuk, uyuşmazlık halindeki devletlerin meseleyi yargıya götürmeden, Uluslararası Adalet Divanı'nın 38. maddesinde atıfta bulunduğu üzere, önce “uluslararası anlaşmayla” sorunlarına bir çözüm bulmalarını gerektirir. Uyuşmazlığın anlaşmayla çözümlenmesi amacıyla, devletlerin birbirleriyle iyiniyetle iş birliği yapmaları ve müzakere etmeleri gerekmektedir²⁷.

Esas itibarıyla, MEB ve kıta sahanlığının sınırlandırılması tek taraflı olarak yapılır ve kıyı devleti bu sınırları belirlemeye yetkilidir. Ancak,

²⁷ North Sea Continental Shelf Cases (Federal Republic of Germany/Denmark; Federal Republic of Germany/Netherlands), Judgement of 20 February 1969, ICJ Reports 1969, (North Sea Continental Shelf Cases), para. 85a, 86.

gri bölgeler varsa, uluslararası hukuk, bu alanların sınırlandırılmasında anlaşmaya varmak için iş birliğini gerekli kılar. Devletlerin bir anlaşmaya varmak için müzakerelere girmekle yükümlü olduğu Uluslararası Adalet Divanı tarafından *Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı* kararında açıkça belirtilmiştir²⁸.

Deniz alanlarının sınırlandırılması her zaman uluslararası bir boyuta sahip olup, devletin kendi iç hukukunda olduğu gibi sadece kıyı devletinin iradesine bağlı olamaz. Kıyı devletleri arasındaki deniz alanlarına ilişkin çakışan iddialar, çok sayıda anlaşmazlığa neden olur. Çakışan alanlarda herhangi bir faaliyetin yürütülmesi, uyuşmazlığın düzeyini kolayca tırmandırabilir ve uyuşmazlık halindeki kıyı devletleri yürütülen faaliyetlere karşılık olarak tek taraflı önlemlere başvurur.

Uluslararası bir anlaşmaya varmak için iş birliği gerekliliği BMDHS'nin 74. ve 83. maddelerinde açıkça vurgulanmıştır. Buna göre, münhasır ekonomik bölgede ve kıta sahanlığında kıyı devletleri anlaşma akdedinceye kadar anlayış ve iş birliği ruhu içinde hareket edecektir. Aynı yükümlülük, BMDHS'nin 123. maddesinde de hükme bağlanmış ve kapalı ve yarı kapalı denizlerde, devletlerden uluslararası deniz hukukundan doğan haklarını kullanırken ve yükümlülüklerini yerine getirirken iş birliğine gitmeleri istenmiştir. Bu tür bir yükümlülük, esas itibarıyla devletlerin haklarını kullanırken iyiniyetle hareket etme yükümlülüğünden kaynaklanmaktadır.

²⁸ *Ibid.*

Buna göre, sahilleri bitişik veya karşı karşıya bulunan devletlerin MEB ve kıta sahanlığının sınırlandırılması, hakkaniyete uygun bir çözüme ulaşmak amacıyla, uluslararası bir anlaşmayla gerçekleştirilmeli ve devletler böyle bir anlaşmaya varmak için birbirleriyle müzakere etmeli, iş birliğinde bulunmalıdır. İş birliği yükümlülüğü devletlerin kendilerine ait olan bütün hakları kullanmasında söz konusudur. Bu ise, deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesi²⁹ kadar, doğal kaynakların kullanılmasına dair hakları da kapsamaktadır³⁰.

Dolayısıyla, kıyı devleti, sınırın diğer kıyı devletleri tarafından uyumsuzluk yaratabileceği ve bir anlaşma yapmayı talep edebileceği durumlarda MEB ilanından kaçınılmalıdır. Nitekim, BMDHS'nin 15. maddesinde sahilleri bitişik veya karşı karşıya olan devletlerin karasularının sınırlandırılması bakımından öngörüldüğü gibi tarihi haklar veya diğer özel durumların varlığı istisna tutularak getirilen eşit uzaklık veya orta hat prensibini MEB ve kıta sahanlığının sınırlandırılması bakımından hakkaniyete uygun bir çözüm olarak kabul etmek yerine, 74. ve 83. maddelerde MEB ve kıta sahanlığının sınırlandırılmasında doğrudan hakkaniyete uygun bir çözüme atıfta bulunmaktadır³¹.

²⁹ Acer, Y.: *Uluslararası Yargı Kararları Temelinde Ege ve Doğu Akdeniz'de Sınırlandırma Sorunları*, İstanbul 2021, s. 407 vd.

³⁰ Acer, Y.: "Uluslararası Yargı Kararları Işığında Doğu Akdeniz'de Sınırlandırma Sorunları ve Adaların Etkisi", Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, s. 108.

³¹ *Guyana v. Suriname*, 17 September 2007, the Arbitral Tribunal, in <<https://pcases.com/web/sendAttach/902>> (et. 05/09/2021); Adede, A. O.: "Toward the Formulation of the Rule of Delimitation of Sea Boundaries between States with Adjacent or Opposite Coasts", in 19 *Virginia Journal of International Law* (1979), s. 211; Caflisch, I.: "The Delimitation of Marine Spaces between States with

BMDHS'nin 74. ve 83. maddelerinin hazırlanması sırasında, eşit uzaklık, orta hat, hakça ilkeler, özel durumlar gibi çeşitli yöntemler önerilmiştir³². Bununla birlikte, herhangi bir sınırlandırma yöntemi tercih edilmemiştir. Devletler, anlaşmaya varmadan önce hakkaniyete uygun bir çözüme götürecek herhangi bir sınırlandırma yöntemini seçmekte özgürdürler.

Buna göre, MEB ilan etmeden önce, GKRY'nin, sınırlandırma konusunda bir uyumsuzluğun ortaya çıkabileceği öngörerek yarı kapalı deniz statüsündeki Doğu Akdeniz'e kıyısı olan Türkiye ve KKTC de dahil olmak üzere, ilgili tüm devletlerle iş birliğine gitmesi gerekirdi. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'den Kıbrıs Adası'nın batısına kadar olan kıyılarının uzunluğu (969 km), GKRY (65 km) ile karşılaştırıldığında ve bölgede yaşayan toplumun nüfusu ile denize bağımlılığı dikkate alındığında Türkiye, iş birliği yapılacak kilit ülke konumundadır. Yine, Doğu Akdeniz'in Kıbrıs'ı ilgilendiren bir mesele olduğu göz önünde bulundurulduğunda, KKTC başka devletler tarafından tanınmamasına rağmen uluslararası hukuka göre bir devlet olarak iş birliği yapılan aktör olmalıdır.

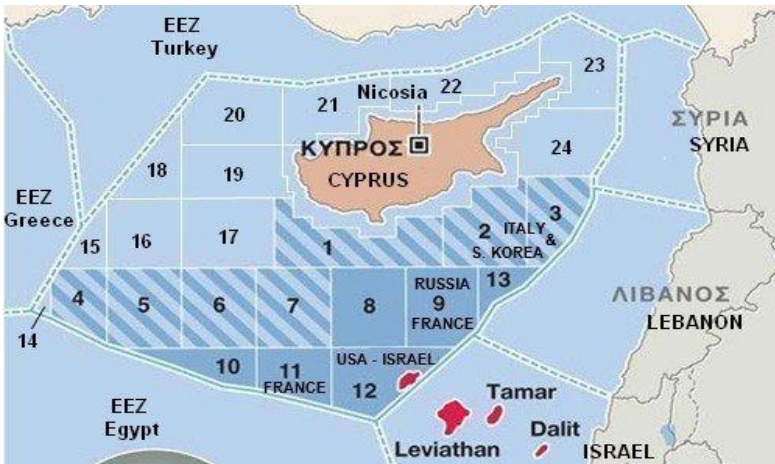
GKRY ise iş birliği adı altında 2000'li yılların başından itibaren adımlar atma çabası içine girmiştir. Yukarıda değinildiği üzere, ilk olarak Mısır ile, ardından Lübnan ve İsrail ile ayrı ayrı uluslararası anlaşmalar yaparak deniz yetki alanlarını sınırlandırmaya çalışmıştır. Aslında sınırlan-

Opposite or Adjacent Coasts”, in Dupuy, R. J. - Vignes, D. (eds.): *A Handbook of the New Law of the Sea*, Vol. I, Leiden, 1991, s. 425, 495; Crawford, J.: *Brownlie's Principles of Public International Law*, Oxford 2012, s. 283; van Logchem, Y.: “Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)”, in Vidmar, J. - Kok, R. et al. (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017, s. 41; Nandan, S. N. - Rosenne, S. (eds.): *United Nations Convention of the Law of the Sea 1982: A Commentary*, Vol. II, Leiden 2003, s. 984.

³² Nandan - Rosenne, 802 vd.; 954 vd.

dırmanın tüm bölge devletlerinin katılımıyla yapılacak bir konferansın sonucunda orta çıkması beklenen çok taraflı bölgesel bir anlaşmayla yapılması gerekirken, GKRY bölgedeki en uzun kıyı şeridine sahip Türkiye'yi görmezden gelerek, bir anlamda Türkiye'yi soyutlayarak bölgedeki diğer aktörlerle tek tek anlaşma yoluyla meseleyi halletmek istemişse de, meselenin çözümünü mümkün kılmamış, bilakis zorlaştırmıştır.

Türkiye'nin bir devlet olarak tanımadığı GKRY ile masaya oturabilme ihtimali olmadığından, meselenin çözümü aslında Kıbrıs sorunun çözümüne bağlıdır. Şu kadar ki, bölgesel iş birliği sağlayacak konferansa KKTC veya Kıbrıs Türk halkı da oturtulacak olursa, Türkiye'nin bu masada GKRY ile birlikte yer alması da mümkün olabilir. Zira Türkiye'nin GKRY'yi tanımamasının sebebi, GKRY'nin KKTC'yi tanımamasından kaynaklanmaktadır. GKRY ise, iş birliğine gitmek yerine, ne Türkiye ne de KKTC'nin katılımı olmaksızın, MEB ilan etmek amacıyla tek taraflı ve ikili adımlar atmayı tercih etmiştir. GKRY, sadece kendi başına değil, aynı zamanda Yunanistan ile eş güdüm içerisinde, aşağıdaki haritadan görüldüğü gibi Türkiye ve KKTC'yi bölgede yalnızlaştırmak için iyi tasarlanmış bir rol oynamaya devam etmektedir:

Doğu Akdeniz’de kıyıları bitişik veya karşı karşıya olan devletler arasındaki MEB ve kıta sahanlığının sınırlandırılmasının, KKTC’nin yanı sıra Türkiye’nin de katılımı olmadan yapılamayacağı unutulmamalıdır. Bölgede yapılacak bir sınırlandırma anlaşması, anlaşmazlığın Kıbrıs statüsünde çözülmesini de gerektirir. Türkiye, bu yönde bir çözüm olmadıkça KKTC’nin katılımı olmaksızın devlet olarak tanımadığı GKRY ile herhangi bir müzakereye giremez.

3- Pratik Çözüm Getiren Geçici Düzenlemelere Girişmek İçin Her Türlü Çabayı Gösterme Gerekliliği

BMDHS’nin 74 ve 83. maddeleri uyarınca, sınırları ihtilafli devletlerin, anlayış ve iş birliği ruhu içinde, pratik nitelikte çözüm getiren geçici düzenlemelere girişmek için her türlü çabayı göstermeleri gerekmektedir. BMDHS, devletlerin geçici düzenlemeler yapma zorunluluğu altında olmadıklarını, fakat bu düzenlemeler üzerinde anlaşmaya varmak için çaba göstermeleri gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Geçici düzenlemelere ilişkin müzakereler başladığında, ilgili devletlerin bu düzenlemelere anlayış ve iş birliği ruhuyla yaklaşmaları gerektiği iyiniyetle davranma yükümlülüğünün bir sonucudur³³.

³³ Beckman, R. - Schofield, C. H. *et al.*: “Moving Forward on Joint Development in the South China Sea”, in Beckman, R. - Townsend-Gault I. *et al.* (eds.): *Beyond Territorial Disputes in the South China Sea: Legal Frameworks for the Joint Development of Hydrocarbon Resources*, Cheltenham, 2013, s. 312; Hossain, K.: “United Nations Convention on the Law of the Sea and Provisional Arrangements Relating to Activities in Disputed Maritime Areas”, in del Castillo, L. (ed.): *Law of the Sea, From Grotius to the International Tribunal for the Law of the Sea: Liber Amicorum Judge Hugo Caminos*, Leiden 2015, s. 683; Jagota, S. P.: “Maritime Boundary and Joint Development Zones: Emerging Trends”, in Borgese, E. M. - Ginsburg, N. - Morgan, J. R. (eds.): *Ocean Yearbook*, Vol. 10, Leiden 1993, s. 112; van

Sınır ihtilafının çözümüne yönelik bir anlaşmaya ya da yargı kararına ulaşılabilmesindeki güçlüğü farkında olarak BMDHS'nin 74(3) ve 83(3). maddelerinde taraflar arasındaki iş birliğini geliştirici ve ihtilafın çözümünü destekleyici iki ayrı yükümlülük öngörülmüştür. Buna göre; ilgili devletler, anlaşma akdedilinceye kadar veya ihtilaf nihai şekilde çözülmeye kadar anlayış ve iş birliği ruhu içinde pratik çözüm getiren geçici düzenlemelere girişmelidir. Bu geçici düzenlemeler, üçüncü bir tarafça bağlayıcı bir uyuşmazlık çözümü süreci bağlamında dayatılmak yerine, genellikle devletlerin kendileri arasında müzakere edilecektir³⁴. Geçici düzenlemeler nihai sınırlandırmaya hanel getirmez. Böyle bir düzenlemenin getirilmesindeki amaç devletlerin belirli geçici tedbirleri benimsemelerini teşvik etmektir³⁵.

Bu bağlamda, Türkiye ile GKRY arasındaki deniz alanlarının sınırlandırılması hususundaki anlaşmazlık bağlamında hiçbir geçici düzenleme pratik çözüm olarak kabul edilemez. Bununla birlikte, KKTC ile GKRY arasındaki ihtilafı ilgili olarak, KKTC Cumhurbaşkanı tarafından BM

Logchem, Y.: "The Status of a Rule of Capture under International Law of the Sea with regard to Offshore Oil and Gas Resource Related Activities", 26(2) *Michigan State International Law Review*, 2018, s. 227; Okafor, C. B.: "Joint Development: An Alternative Legal Approach to Oil and Gas Exploitation in the Nigeria-Cameroon Maritime Boundary Dispute", 21 *International Journal of Marine and Coastal Law*, 2006, s. 493; Shihata, I. F. I. - Onorato, W. T.: "Joint Development of International Petroleum Resources in Undefined and Disputed Areas", in Blake, G. et al. (eds.): *Boundaries and Energy: Problems and Prospects*, 1998, s. 433; Zou, K.: "Joint Development in the South China Sea: A New Approach", 21 *International Journal of Marine and Coastal Law*, 2006, s. 83, 95.

³⁴ Klein, N.: "Provisional Measures and Provisional Arrangements", in Oude Elferink, A. G. - Henriksen, T. - Busch, S. V. (eds.): *Maritime Boundary Delimitation: The Case Law: Is It Consistent and Predictable?*, Cambridge 2018, s. 118.

³⁵ Nandan - Rosenne, 815, 984.

Genel Sekreteri ve Genel Kurul'a 2011 yılında önerildiği gibi³⁶, Kıbrıs'ın statüsü konusundaki anlaşmazlık çözülmüncedey kadar, kıyı ötesi faaliyetlerin gelecekteki seyri her iki aktör tarafından müşterek işletilebilir³⁷ ve elde edilecek gelir buna göre paylaşılabilir. Bu öneri, 2012 ve 2019 yıllarında tekrarlanmıştır³⁸. Ne var ki, bu öneri GKRY tarafından reddedilmiştir. Dolayısıyla burada da GKRY'nin uluslararası hukuktan kaynaklı iyiniyetle davranma yükümlülüğünün ihlali söz konusu olmakta ve geçici çözüme yönelik hiçbir çabası bulunmamaktadır.

Devletlerin geçici düzenlemeler yapma zorunluluğu bulunmasa da, bu gerekliliğin önemi tamamen göz ardı edilmemelidir. Çünkü, iyiniyetle, anlayış ve iş birliği ruhu içinde müzakere etme yükümlülüğü sadece bağlayıcı olmayan bir tavsiye veya teşvik değil, yerine getirilmemesi halinde uluslararası hukukun ihlali teşkil edecek emredici bir kural olarak kabul edilmektedir³⁹.

4- Anlaşmazlığın Çözümünü Tehlikeye Düşürmemek İçin Keşif ve İşletme Faaliyetlerinden Kaçınma Gereksinimi

Taraflar arasındaki iş birliğini geliştirici ve ihtilafın çözümünü destekleyici yükümlülüklerden diğeri, nihai anlaşma sağlanıncaya kadar, gele-

³⁶ Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Bakanlık Açıklamaları, 2012, No. 43, 15 Şubat 2012, GKRY'nin Açtığı İkinci Uluslararası Hidrokarbon Arama İhalesi.

³⁷ Müşterek işletim hakkında bkz. Başkara, M.: "İş Birliği Temelinde Hakkaniyete Bağlı Çözüm ve Hakkaniyet Temelinde Müşterek İşletme", Ünüvar, N.: (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, s. 155 vd.

³⁸ United Nations Security Council, Report of the Secretary-General on his mission of good offices in Cyprus, 14 November 2019, S/2019/883.

³⁹ Klein, 122.

cekte çözülmesi muhtemel olan uyuşmazlığın çözümünü tehlikeye düşürmemek veya engellemek için elinden gelen gayreti göstermektir. Uluslararası hukukun BM Şartından kaynaklanan ilkelerine göre⁴⁰, sınırları ihtilafli devletler, anlaşma akdedilinceye kadar veya ihtilaf nihai şekilde çözülünceye kadar anlaşmazlığın çözümünü tehlikeye atabilecek herhangi bir egemenlik hakkını kullanmaktan kaçınmakla yükümlüdür.

Söz konusu yükümlülük, ayrıca, BMDHS'nin 74. ve 83. maddelerinde belirtilmiş ve söz konusu maddelerde ilgili devletlere sınır ihtilafının çözümüne kadar nihai çözümü tehlikeye düşürecek veya engelleyecek devlet uygulamalarından kaçınma yükümlülüğü getirilmiştir⁴¹. Bu yükümlülük de yine iyiniyetle hareket etme yükümlülüğünün bir yansımasıdır. Böyle bir düzenleme getirilmesinin amacı ilgili devletlerin ihtilafli alandaki faaliyetlerinin sınırlanmasıdır⁴². Nitekim, *Ege Denizi Kıta Sahaneliği Davasında (Yunanistan/Türkiye)*, Uluslararası Adalet Divanı, ihtilafli bir deniz alanında gerçekleştirildiğinde uyuşmazlığın çözümünü tehlikeye düşürme riski taşıyan her tek taraflı eylemin askıya alınması gerektiğini belirtmiştir⁴³.

Bu noktada, petrol ve doğal gaz faaliyetlerine ilişkin ne tür tek taraflı eylemlerin (ruhsatlandırma / imtiyaz verme, sismik arama, sondaj ve

⁴⁰ BM Şartı m. 2(2).

⁴¹ van Logchem, Y.: "Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)", in Vidmar, J. - Kok, R. et al. (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017, s. 48.

⁴² Nandan - Rosenne, 815, 984.

⁴³ Aegean Sea Continental Shelf (*Greece v. Turkey*), Interim Protection, Order of 11 September 1976, ICJ, para. 30 <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/62/062-19760911-ORD-01-00-EN.pdf>> (et. 05/09/2021).

işletme gibi) uyuşmazlığın çözümünü tehlikeye atabileceği sorusu gündeme gelir. Çünkü, “nihai anlaşmanın akdini tehlikeye düşürmemek veya engellemek” ifadesi, kıyı devletlerine nihai anlaşmaya halel getirmeyecek bazı faaliyetleri yürütme olanağı tanıyabilir⁴⁴. Bu sorunun cevabı, *Guyana v. Surinam* hakem kararında verilmiştir. Kararda, sismik çalışma hakkında bazı şüpheler olmasına rağmen, ruhsatlandırma / imtiyaz verme ve sismik çalışmanın yürütülebilecek faaliyetlerden olduğu tespit edilmiştir⁴⁵.

Uluslararası Adalet Divanı ise arama ve araştırma faaliyetlerini dahi nihai anlaşmanın akdini tehlikeye düşüren veya engelleyen davranış olarak nitelendirmiştir. Sondaj ve işletim faaliyetlerine gelince, bunlar hem *Guyana v. Surinam* ve hem de *Ege Denizi Kıta Sahaneliği* davasında hukuka aykırı ve yasak kabul edilmiştir⁴⁶. Buna göre, GKRY'nin en azından sondaj faaliyetleri, ihtilafın gelecekteki çözümünü tehlikeye atacak ve uluslararası hukuka aykırı olacak şekilde, Türkiye ve KKTC'nin çı-

⁴⁴ Nandan - Rosenne, 815, 984.

⁴⁵ *Guyana v. Suriname*, 17 September 2007, the Arbitral Tribunal, <<https://pcacases.com/web/sendAttach/902>> (et. 05/09/2021); van Logchem, Y.: “Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)”, in Vidmar, J. - Kok, R. *et al.* (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017, s. 50; van Logchem, Y.: “The Status of a Rule of Capture under International Law of the Sea with regard to Offshore Oil and Gas Resource Related Activities”, 26(2) *Michigan State International Law Review*, 2018, s. 231; Tas, D.: “Oil and Gas in the East China Sea: Maritime Boundaries, Joint Development and the Rule of Capture”, 29 *International Energy Law Review*, 2011, s. 59.

⁴⁶ *Guyana v. Suriname*, 17 September 2007, the Arbitral Tribunal, para. 468 <<https://pcacases.com/web/sendAttach/902>> (et. 05/09/2021); Aegean Sea Continental Shelf (*Greece v. Turkey*), Interim Protection, Order of 11 September 1976, ICJ <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/62/062-19760911-ORD-01-00-EN.pdf>> (et. 05/09/2021).

karlarını ihlal etmektedir. Dolayısıyla, adanın MEB'indeki cansız kaynakları keşfetmeye yönelik herhangi bir tek taraflı eylem, Kıbrıs meselesinin çözümü de engellemektedir.

GKRY'nin, iş birliği, pratik çözüm getiren geçici düzenlemelere girişmek için her türlü çabayı gösterme ve anlaşmazlığın çözümünü tehlikeye düşürecek faaliyetlerden uzak durma yükümlülüklerini ihlal ederek ve yukarıda değinilen temel ilkeleri dikkate almayarak giriştiği tek ve iki taraflı eylemler nedeniyle Türkiye, hem kendi hem de KKTC'nin menfaatlerini korumak için çeşitli adımlar atmak ve tedbirler almak durumunda kalmıştır⁴⁷.

IV. TÜRKİYE'NİN KARŞILIKLILIK İLKESİ GEREĞİ ATTIĞI ADIMLAR

Yunanistan ve GKRY'nin, bölgedeki tüm ilgili devletlerin birlikte karar vermesi gereken bir sorunu, sanki bölgenin tek söz sahibiymiş gibi çözüme yoluna gitmeleri, Doğu Akdeniz'de en uzun sahil şeridine sahip Türkiye'yi görmezden gelmeleri ve masa dışına itmeleri hukuken kabul edilebilir bir anlayış değildir. Türkiye, sözde egemenlik haklarının tüm bu uluslararası hukuka aykırı kullanımlarını, herhangi bir fiziksel tepki göstermeden önce BM nezdinde usulüne uygun bir şekilde ve zamanında protesto etmiştir.

Yine Türkiye, 1960 Kıbrıs Garanti Antlaşması'na göre Kıbrıslı Türklerin Ada'daki çıkarlarını koruma hakkına sahiptir. Buna göre Türkiye, GKRY'nin sözde egemenlik haklarının hukuka aykırı kullanımına sessiz

⁴⁷ Acer, "Sempozyum", 109.

kalmanın zımni kabul anlamına gelebileceği düşüncesiyle, karşılıklılık ilkesi gereği, kendisinin ve KKTC'nin meşru menfaatlerini aşağıdaki önlemleri alarak korumak zorunda hissetmiştir:

- (1) 21/09/2011 tarihinde Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) arasında Kıta Sahaneliği Sınırlandırma Anlaşmasının imzalanması⁴⁸.
- (2) Kıbrıs kıta sahanlığının KKTC tarafından 7 bloğa bölünmesi ve burada TPAO'ya off-shore lisansı verilmesi⁴⁹.
- (3) Türkiye tarafından, GKRY'nin 1, 4, 5, 6 ve 7. Blokları dahil olmak üzere kıta sahanlığı içerisinde TPAO'ya off-shore lisansı verilmesi.
- (4) Türk Donanması tarafından yapılan koruyucu askeri eylemler.
- (5) 2013 yılında Barbaros Hayrettin Paşa Sismik Araştırma Gemisi'nin TPAO envanterine sokulması⁵⁰;
- (6) 2014/6798 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden T.C. Dışişleri Bakanlığı'nın 15.07.2014 tarihli ve 21252218-460.00-2014/6697758 sayılı yazılı tavsiyesiyle, 07/01/2015 tarihinde Ankara Üniversitesi bünyesinde Deniz Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi (DEHUKAM)'ın kurulması⁵¹ ve Araştırma Altyapıları Komisyonu'nun 07/10/2020 tarihli ve 2020.STB/K4

⁴⁸ RG, 10/10/2012, 28437.

⁴⁹ <<https://www.tpao.gov.tr/kkctc>> (et. 05/09/2021).

⁵⁰ <<https://www.tpao.gov.tr/deniz>> (et. 05/09/2021).

⁵¹ RG, 07/01/2015, 29229.

sayılı Kararı uyarınca DEHUKAM'a 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun kapsamında yeterli belgesi verilmesi;

- (7) 2017 yılında Fatih Sondaj Gemisi'nin TPAO envanterine katılması⁵²;
- (8) 2017 yılında MTA Oruç Reis Sismik Araştırma Gemisi'nin faaliyetlerine başlaması⁵³;
- (9) 2018 yılında Yavuz Sondaj Gemisi'nin TPAO envanterine katılması⁵⁴;
- (10) 27 Şubat 2019 tarihinde Türk Deniz Kuvvetleri tarafından Mavi Vatan 2019 Tatbikatı düzenlenmesi⁵⁵;
- (11) 27/11/2019 tarihinde Türkiye'nin Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti ile "Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası" imzalanması⁵⁶;
- (12) 2020 yılında Kanuni Sondaj Gemisi'nin TPAO envanterine katılması⁵⁷;

⁵² <<https://www.tpao.gov.tr/deniz>> (et. 05/09/2021).

⁵³ <<https://www.mta.gov.tr/v3.0/arastirmalar/oruc-reis>> (et. 05/09/2021).

⁵⁴ <<https://www.tpao.gov.tr/deniz>> (et. 05/09/2021).

⁵⁵ <<https://www.dzkk.tsk.tr/Anasayfa/Basin?url=mavi-vatan-2019-taktik-tatbikati-3122020>> (et. 05/09/2021).

⁵⁶ <https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/Turkey_111_22019_%28HC%29_MoU_Libya-Delimitation-areas-Mediterranean.pdf> (et. 05/09/2021).

RG, 07/12/2019, 30971.

- (13) 23/01/2021 tarihinde ilk İ sınıfı firkateyni TCG İstanbul'un denize indirilmesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterine 2021 yılında girmesi planlanan çok maksatlı amfibi hücum gemisi TCG Anadolu'nun inşasının başlaması⁵⁸;
- (14) Araştırma ve askeri tatbikat yapma amacıyla, stratejik konumlarda Türk Deniz Kuvvetleri Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı'nca NAVTEX ilan edilmesi⁵⁹.

Görüldüğü üzere Türkiye sahada oldukça etkindir. Türkiye attığı adımlarda, Yunanistan'ın maksimalist politikasını bloke etme, kendisinin ve KKTC'nin meşru menfaatlerini koruyarak Doğu Akdeniz'deki hak ve menfaatlerine zarar vermesini engelleme saikiyle hareket etmektedir. Bütün bu devlet uygulamalarının ana sebebi Yunanistan ve GKRY'nin iyi komşuluk gereklerine uymayarak tek taraflı ve uluslararası hukuka aykırı tutumları olup, bunların karşılığını teşkil eden Türkiye devlet uygulamaları hukuka uygundur.

Benimsediği “sahada ve masada güçlü Türkiye” politikası doğrultusunda ve yukarıda değinilen devlet uygulamalarıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti denizci devlet olma yolunda emin adımlarla ilerlemekte ve her bir yeni devlet uygulamasıyla, denizci devlet olma yolundaki yapı taşlarına

⁵⁷ <<https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/ucuncu-sondaj-gemisi-kanuni-turkiyede-1766734>> (et. 05/09/2021).

⁵⁸ <<http://www.milliasavunma.com/tcg-anadolu-cok-maksatli-amfibi-hucum-gemisi-lhd/>> (et. 05/09/2021).

⁵⁹ Bu konudaki güncel değerlendirme için bkz. Başeren, S. H.: “Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları Uyuşmazlığında Yeni Anlaşmalar ve Uygulamalar”, Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu, Ankara 2021, s. 29 vd.

bir yenisini eklemektedir. Böylelikle Türkiye, deniz hak ve menfaatlerini milli hedefleri doğrultusunda etkili biçimde kullanabilen, bu menfaatleri devlet politikalarıyla ve hukuki düzenlemelerle destekleyen, koruyan ve geliştiren bir devlet olma yönündeki iradesini ortaya koymaktadır.

Denizci devlet olabilmek için sahadaki varlık tek başına yetmez. Sahadaki etkinliğe rağmen masada kaybetme ihtimali vardır. Masada kaybetmemek içinse hukuki altyapının sağlam olması gerekir. Türkiye, bu hukuki altyapı için ilk adımları atmış ve tüm kurumların üzerinde mutabık olduğu Deniz Egemenlik ve Egemen Yetki Alanları Kanunu Tasarısı hazırlanmıştır⁶⁰. Ne var ki, tasarı kadük kalmış, hala kanunlaşmamıştır. Sahada faaliyet yürütülmektedir, ancak yürütülen faaliyetin hukuki dayanağı halen kurulmamıştır. Denizci devlet olabilmek için, Türkiye'nin BMDHS taraf olmamasının doğurmuş olduğu eksikliği gideren bu tasarını gecikmeksizin kanunlaştırması gerekmektedir.

SONUÇ

Devletler arasındaki sınır ihtilaflarının yarattığı gri bölgeler, iki veya daha fazla devletin deniz egemenlik veya egemen yetki alanlarının birbirleriyle çakıştığı alanlardır. Bu alanlarda devletlerin takip edecekleri hareket tarzlarını uluslararası hukuk kuralları belirler. Uyuşmazlığın anlaşmayla çözümlenmesi amacıyla, devletlerin birbirleriyle iyiniyetle iş birliği yapmaları ve müzakere etmeleri gerekmektedir.

⁶⁰ Bu yönde bir kanun çıkarılmasına duyulan ihtiyacın gerekçeleri için bkz. Demir, İ.: “Doğu Akdeniz Sorununun Çözümünde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Rolü”, Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, s. 193 vd.

BMDHS'nin 74(3) ve 83(3). maddelerinde taraflar arasındaki iş birliğini geliştirici ve ihtilafın çözümünü destekleyici iki ayrı yükümlülük öngörülmüştür. Bunlar, ilgili devletlerin, anlaşma akdedilinceye kadar veya ihtilaf nihai şekilde çözülmeye kadar anlayış ve iş birliği ruhu içinde pratik çözüm getiren geçici düzenlemelere girişmek ve nihai anlaşma sağlanıncaya kadar, gelecekte çözülmesi muhtemel olan uyuşmazlığın çözümünü tehlikeye düşürmemek veya engellemek için elinden gelen gayreti göstermektir.

Doğu Akdeniz'deki kıyı uzunluğu nedeniyle bölgenin kilit aktörlerinden biri olan Türkiye ve Kıbrıs Adası'nın deniz alanlarında hak sahibi olan KKTC ile iş birliği yapmadan GKRY tarafından Doğu Akdeniz'de ilan edilen MEB'de sondaj faaliyetlerini yürütmek için atılan tek taraflı ve iki taraflı adımlar, hakkın kötüye kullanılması ve uluslararası deniz hukukuna göre hukuka aykırı olarak yorumlanabilir. Bu tür tek taraflı eylemler, anlaşmazlığın nihai çözümünü de tehlikeye atar.

Türkiye, Doğu Akdeniz'de gerek kendi gerekse KKTC'nin hak ve menfaatlerini gözetmek suretiyle Yunanistan ve GKRY'nin gayrimeşru faaliyetlerine cevap vermektedir. Bu faaliyetlerin karşılığını teşkil eden Türkiye devlet uygulamaları ise hukuka uygundur. Bilhassa 2011 yılından itibaren bilimsel, teknolojik, askeri ve diplomatik açıdan gösterdiği faaliyetlerle, Türkiye, sahadaki varlığını pekiştirmiştir.

Sahadaki varlığa rağmen, masada kaybetmemek içinse hukuki altyapının sağlam olması gerekir. Türkiye, bu hukuki altyapı için de gereken adımı atmış, ancak bu adım henüz nihayete erdirilememiştir. Tüm kurumların

üzerinde mutabık olduğu Deniz Egemenlik ve Egemen Yetki Alanları Kanunu Tasarısı'nın kanunlaşmasıyla sahadaki faaliyetler hukuki dayanağa kavuşacaktır. Ama bir gerçeği unutmamak lazımdır ki, Türkiye kötü komşuları sayesinde denizci devlet olmanın gereklerini adım adım yerine getirmektedir.

KAYNAKÇA

Acer, Y.: *Uluslararası Yargı Kararları Temelinde Ege ve Doğu Akdeniz'de Sınırlandırma Sorunları*, İstanbul 2021.

Acer, Y.: "Uluslararası Yargı Kararları Işığında Doğu Akdeniz'de Sınırlandırma Sorunları ve Adaların Etkisi", Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, s. 87-112 ("Sempozyum").

Adede, A. O.: "Toward the Formulation of the Rule of Delimitation of Sea Boundaries between States with Adjacent or Opposite Coasts", *Virginia Journal of International Law*, 1979, Vol. 19.

Aegean Sea Continental Shelf (*Greece v. Turkey*), Interim Protection, Order of 11 September 1976, ICJ <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/62/062-19760911-ORD-01-00-EN.pdf>> (et. 05/09/2021).

Başeren, S. H.: *Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları Uyuşmazlığı*, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı Yayın No. 31, İstanbul 2010.

Başeren, S. H.: "Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları Uyuşmazlığında Yeni Anlaşmalar ve Uygulamalar", Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz*

Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu, Ankara 2021, s. 29-54.

Başkara, M.: “İş Birliği Temelinde Hakkaniyete Bağlı Çözüm ve Hakkaniyet Temelinde Müşterek İşletme”, Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu, Ankara 2021, s. 155-175.*

Bayat, M.: *Milli Güç ve Devlet, İstanbul 1986.*

Beckman, R. - Schofield, C. H. *et al.*: “Moving Forward on Joint Development in the South China Sea”, in Beckman, R. - Townsend-Gault I. *et al.* (eds.): *Beyond Territorial Disputes in the South China Sea: Legal Frameworks for the Joint Development of Hydrocarbon Resources, Cheltenham 2013.*

Caflich, I.: “The Delimitation of Marine Spaces between States with Opposite or Adjacent Coasts”, in Dupuy, R. J. - Vignes, D. (eds.): *A Handbook of the New Law of the Sea, Vol. I, Leiden 1991.*

Crawford, J.: *Brownlie’s Principles of Public International Law, Oxford 2012.*

de Vivero, J. L. S. - Rodríguez Mateos J. C.: “Maritime Europe and EU Enlargement: A Geopolitical Perspective”, *Marine Policy 2006, C. 30, S. 2, s. 167-172.*

Demir, İ.: “Doğu Akdeniz Sorununun Çözümünde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Rolü”, Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, s. 193-203.

Erciyes, Ç. - Sümer, M.: “Maritime Boundary Delimitation Process”, DEHUKAMDER, C. 2, S. 2, s. 415-476.

Guyana v. Suriname, 17 September 2007, the Arbitral Tribunal, <<https://pcacases.com/web/sendAttach/902>> (et. 05/09/2021).

Gürdeniz, C.: *Mavi Uygarlık - Türkiye Denizcileşmelidir*, İstanbul 2015.

Hossain, K.: “United Nations Convention on the Law of the Sea and Provisional Arrangements Relating to Activities in Disputed Maritime Areas”, in del Castillo, L. (ed.): *Law of the Sea, From Grotius to the International Tribunal for the Law of the Sea: Liber Amicorum Judge Hugo Caminos*, Leiden 2015.

Information note dated 2 March 2004 concerning Turkey’s objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, Law of the Sea Bulletin No. 54.

Jagota, S. P.: “Maritime Boundary and Joint Development Zones: Emerging Trends”, in Borgese, E. M./Ginsburg, N./Morgan, J. R. (eds.): *Ocean Yearbook*, Vol. 10, Leiden 1993.

Keskin Ata, F.: “Doğu Akdeniz’e Jeopolitik Açından Bir Bakış: Enerji ve Siyaset”, Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, s. 57-86.

Klein, N.: “Provisional Measures and Provisional Arrangements”, in Oude Elferink, A. G. -Henriksen, T. - Busch, S. V. (eds.): *Maritime Boundary Delimitation: The Case Law: Is It Consistent and Predictable?*, Cambridge 2018.

Letter dated 18 March 2020 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/74/757 <<http://undocs.org/en/a/74/757>> (et. 05/09/2021).

Mahan, A. T.: *The Influence of Sea Power Upon History, 1660–1783*.

Nandan, S. N. - Rosenne, S. (eds.): *United Nations Convention of the Law of the Sea 1982: A Commentary*, Vol. II, Leiden 2003.

North Sea Continental Shelf Cases (Federal Republic of Germany/Denmark; Federal Republic of Germany/Netherlands), Judgement of 20 February 1969, ICJ Reports 1969.

Okafor, C. B.: “Joint Development: An Alternative Legal Approach to Oil and Gas Exploitation in the Nigeria-Cameroon Maritime Boundary Dispute”, *International Journal of Marine and Coastal Law*, 2006, Vol. 21, s. 493.

Rosenne, S. - Sohn, L. B. (eds.): *United Nations Convention of the Law of the Sea 1982: A Commentary*, Vol. V, Dordrecht 1989.

Shihata, I. F. I. - Onorato, W. T.: “Joint Development of International Petroleum Resources in Undefined and Disputed Areas”, in Blake, G. *et al.* (eds.): *Boundaries and Energy: Problems and Prospects*, 1998, s. 433.

T.C. Genelkurmay Başkanlığı Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, *Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları*, İstanbul 2008.

Tas, D.: “Oil and Gas in the East China Sea: Maritime Boundaries, Joint Development and the Rule of Capture”, *International Energy Law Review*, 2011, Vol. 29, s. 59.

Turhan, T.: “Doğu Akdeniz havzasının Jeopolitik Önemi”, *Kıbrıs Ekse-ninde Uluslararası Deniz Hukukunda Güncel Gelişmeler*, Prof. Dr. Aydoğan Özman Sempozyumu, Gazimağusa 2010.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Bakanlık Açıklamaları, 2012, No. 43, 15 Şubat 2012, GKRY'nin Açtığı İkinci Uluslararası Hidrokarbon Arama İhalesi.

Türkiye'nin GKRY ile Mısır arasında Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırma Anlaşması'nın imzalanmasına karşılık 2 Mart 2004 tarihinde verdiği nota, *Law of the Sea Bulletin* No. 54, s. 127.

United Nations Security Council, Report of the Secretary-General on his mission of good offices in Cyprus, 14 November 2019, S/2019/883.

van Logchem, Y.: “Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)”, in Vidmar, J. - Kok, R. *et al.* (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017.

van Logchem, Y.: “The Status of a Rule of Capture under International Law of the Sea with regard to Offshore Oil and Gas Resource Related

Activities”, Michigan State International Law Review, 2018, Vol. 26(2), s. 227.

Zou, K.: “Joint Development in the South China Sea: A New Approach”, International Journal of Marine and Coastal Law, 2006, Vol. 21, s. 83.

<<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110631.pdf>> (et. 05/09/2021).

<<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110634.pdf>> (et. 05/09/2021).

<<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110636.pdf>> (et. 05/09/2021).

<<http://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%202740/v2740.pdf>> (et. 05/09/2021).

<http://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=_en> (et. 05/09/2021).

<<http://www.aa.com.tr/tr/turkiye/ucuncu-sondaj-gemisi-kanuni-turkiyede-/1766734>> (et. 05/09/2021).

<<http://www.dzkk.tsk.tr/Anasayfa/Basin?url=mavi-vatan-2019-taktik-tatbikati-3122020>> (et. 05/09/2021).

<http://www.mfa.gov.tr/_p_30-january-2007_-press-release-regarding-the-efforts-of-the-greek-cypriot-administration-of-southern-cyprus-to-sign-bilateral-agreements-concerning-maritime-jurisdiction-areas-with-the-countries-in-the-eastern-mediterranean_br___p_en.mfa> (et. 05/09/2021).

<http://www.mfa.gov.tr/site_media/html/maritime-delimitation-10-5-2019-presentation.pdf> (et. 05/09/2021).

<<http://www.millisavunma.com/tcg-anadolu-cok-maksatli-amfibi-hucum-gemisi-lhd/>> (et. 05/09/2021).

<<http://www.mta.gov.tr/v3.0/arastirmalar/oruc-reis>> (et. 05/09/2021).

<<http://www.tpao.gov.tr/deniz>> (et. 05/09/2021).

<<http://www.tpao.gov.tr/deniz>> (et. 05/09/2021).

<<http://www.tpao.gov.tr/deniz>> (et. 05/09/2021).

<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_eez_proclamation.pdf> (et. 05/09/2021).

<<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/EGY-CYP2003EZ.pdf>> (et. 05/09/2021).

<<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/GRCEGY.pdf>> (et. 05/09/2021).

<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/Turkey_11122019_%28HC%29_MoU_Libya-Delimitation-areas-Mediterranean.pdf> (et. 05/09/2021).

- Çeviri/Translation* -

**AN UNFRIENDLY NEIGHBOUR MAKES A COUNTRY A
MARITIME STATE: OBLIGATION OF STATES UNDER THE
INTERNATIONAL LAW OF THE SEA FROM THE
PERSPECTIVE OF EASTERN MEDITERRANEAN****

Prof. Dr. Hakan KARAN***
Res. Asst. Kübra VAR TÜRK****

ABSTRACT

States carry out unilaterally actions in disputed maritime areas, believing that they are entitled. Such unilateral actions often cause disputes between other coastal states, as in the Eastern Mediterranean. In the maritime areas zones with disputed boundaries states have obligations arising from international law. States are obliged to fulfil their obligations under international law in good faith and to exercise the rights, jurisdictions and freedoms recognized in international law in manner which would not constitute an abuse of right. State practices contrary to these obligations constitute a violation of good neighbourly requirements. In the

* Dergide yer alan tüm çeviriler bir tercüme bürosu tarafından yapılmış olup, çevirilerden yazarlar sorumlu değildir (All translations in the journal have been made by a translation agency, and the authors are not responsible for the translations).

** This study was carried out under the TÜBİTAK-1001 Project No. 119K321.

*** Head of the Board of Directors, Ankara University National Center for the Sea and Maritime Law (DEHUKAM); Head of Maritime Law Department, Ankara University Faculty of Law (karan@ankara.edu.tr) (ORCID ID: 0000-0002-7254-6171).

**** Senior Researcher, Ankara University National Center for the Sea and Maritime Law (DEHUKAM); Research Assistant Ankara University Faculty of Law Maritime Law Department (kvar@ankara.edu.tr) (ORCID ID: 0000-0002-6782-5352).

study, the legal aspects of the conflict in the Eastern Mediterranean are discussed based on the obligations of states arising from international law in maritime areas with disputed borders, and the steps taken by the Republic of Türkiye to become a maritime state especially since 2011 as a result of acts contrary to this obligation are mentioned.

Keywords: Eastern Mediterranean, Maritime Jurisdiction Areas, Good Faith, Maritime Boundary Delimitation

INTRODUCTION

We live at a time when economic resources on land are scarce and on the edge of depletion, making sailing to the waters necessary. In an atmosphere where the sea is more appreciated, the Eastern Mediterranean is “heating up,” so to speak, and the need to find solutions is becoming increasingly crucial, as the Turkish Republic, the most significant actor of the Eastern Mediterranean in the region, the question of “are we a marine state or not?” comes to mind.

The study was inspired by the proverb in our language, “a bad neighbour makes one own a property”. When we consider our coastal “neighbours”, the first thing that comes to mind is Greece and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus (GCASC). This is an extremely limited perspective. The waters, on the other hand, have an attribute that brings people, nations, and states together.

As a result, Japan, Australia, and the United States are as much a part of our neighbourhoods as Greece is. In other words, we share a border with all states that have a nautical tie. The unfriendly neighbours are those with whom we have poor relations, such as Greece, the GCASC, France, and Greece, who refuse to understand us, even though they have various reasons from their perspective, and the European Union due to the significance of the GCASC within the union.

The term “property” does not refer just to the tangible elements that make up the assets of the property. There are also intangible dimensions to property. One of them is the idea. Maritime is not a notion that exclusively accommodates tangible elements. The idea of “Blue Homeland” is one of the intangible elements of maritime. Given the jurisdictions that Türkiye can exert in all international waters, the term “Blue Homeland” should be interpreted broadly to include all waters, not simply our own.

In the maritime areas with disputed boundaries in the Eastern Mediterranean, states have obligations arising from international law. Neighbours in the Eastern Mediterranean who violate these obligations, in other words, who fail to live up to the requirements of good neighbourhood, urged the Turkish Republic to embrace the concept of being a marine state and to act accordingly.

The study discusses the legal aspects of the conflict, focusing on the obligations of states under international law in maritime areas with disputed boundaries. In this context, the roots of conflict in the Eastern Mediterranean are briefly discussed, followed by the sources of maritime

law relevant to the legal analysis of the conflict and the obligation to behave in good faith in the exercise of rights, and finally, the steps of the Republic of Türkiye towards becoming a maritime state are included as a result of the actions of those who violate this obligation among the neighbours in the Eastern Mediterranean.

I. MARITIME STATE

Türkiye is a coastal state as it has a geography surrounded by seas on three sides. However, being a coastal state alone is not enough to be a maritime state and nation. In order for a state and nation to be described as a “maritime state”, a maritime consciousness must be established and developed, starting from the individual who forms the basis of the society, to the state, and from the state to the individual¹. In the first years of the Republic of Türkiye, Mustafa Kemal Atatürk emphasized the importance of being a maritime state with the following words:

“Türkiye, in the most beautiful geographical location and surrounded by the sea on three sides, is capable of raising the most advanced maritime nation with its industry, trade and sports. We must take advantage of this ability. We should consider maritime as the great national ideal of the Turks and achieve this as soon as possible.”²

Again, Turkish sailor and chief admiral Barbaros Hayreddin Pasha stated that the way to become a global power in the world is to have the power

¹ Bayat, M.: *Milli Güç ve Devlet*, İstanbul 1986, p. 390.

² Opening Speech of the 5th Term 3rd Legislative Year of the Turkish Grand National Assembly, 1 November 1937 <https://www.tbmm.gov.tr/tarihce/ataturk_konusma/5d3yy.htm> (accessed on 05/09/2021).

to be active in the seas, with the motto “*The one who rules the seas, rules the world*”. This power is referred to as “sea power”³ or “blue power”⁴ in the doctrine.

Considering that the seas are a source of life on their own, it is expected that the seas will be utilized at the maximum level and activities will be carried out in this direction by creating the necessary policies not only in the military field as in the past, but also in all fields of education, legal, economic, commercial, scientific, technological, and cultural fields. Maritime opportunities and capabilities should be used to achieve national goals. In this respect, maritime power is defined as⁵:

“It is the total efficiency of scientific, technological, intellectual and physical efforts and activities in geographical, demographic, political, military and economic fields for the evaluation, use, protection and development of a nation’s maritime possibilities and capabilities for the benefit of national interests.”

What creates and develops maritime power is essentially the formation of maritime awareness in the nation and state. This is based on being interested in the seas and taking advantage of the seas. It should be established awareness about the advantages offered by the seas, firstly by the individual and then by the nation, in order to determine the rights and interests in the seas and to use them for the benefit of national interests;

³ Bayat, 386 vd; Mahan, A. T.: *The Influence of Sea Power Upon History, 1660–1783*, Chapter 1. Discussion of the Elements of Sea Power, p. 14 ff.

⁴ Gürdeniz, C.: *Mavi Uygarlık - Türkiye Denizcileşmelidir*, İstanbul 2015, see Chapter I. Denizcilik Gücü ve Denizlerin Önemi, Ulusal Güç ve Denizcilik/Denizgücü.

⁵ Bayat, 389.

in return, the goal of creating an identity of maritime state and nation should be answered by state policies, practices and legal regulations.

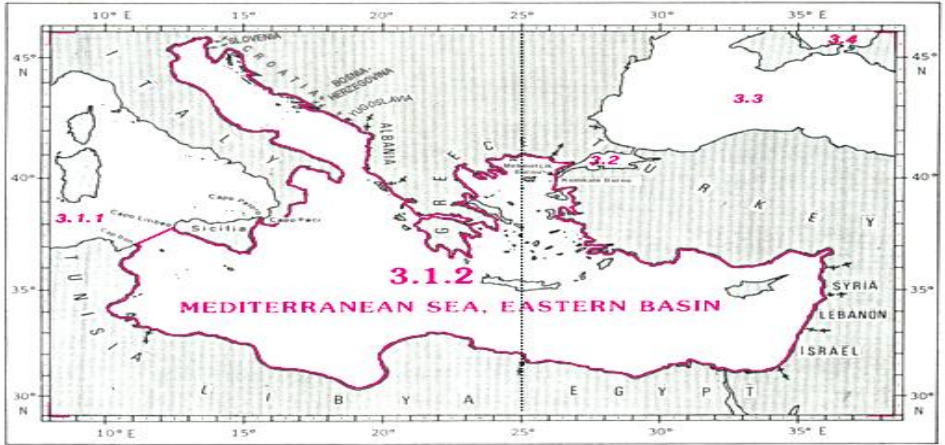
What is meant by maritime rights and interests is the ability of a nation and state to use the maritime power within the means at its disposal and to benefit from it in order to contribute to the national power⁶. It can be said that Türkiye has maritime rights and interests in terms of maritime transport, marine tourism, shipyards, port operations, living and non-living resources in the sea, scientific research at sea, amateur maritime, naval forces, maritime education, and maritime law. States that can effectively use their maritime rights and interests in line with their national goals, support, protect and develop these interests with state policies and legal regulations can be described as “maritime states”.

The Republic of Türkiye, with the potential given by being a coastal state, can strength its quality of being maritime state by accepting maritime as one of the national interests, adopting maritime as a state policy, in all scientific, technological, intellectual, geographical, demographic, political, military, economic, cultural, and legal fields related to maritime. Considering its geographical location, experience and potential that integrates with the sea, being a maritime state is more than a choice for the Republic of Türkiye, it is a necessity.

⁶ Bayat, 400 ff.

II. THE EASTERN MEDITERRANEAN DISPUTE

A) EASTERN MEDITERRANEAN

The Eastern Mediterranean, also referred to as the Eastern Basin of the Mediterranean, is the territory east of Tunisia and the Italian island of Sicily, excluding the Black Sea⁷. The area up to the Çanakkale Strait and Suez Canal openings is confined to the European, African, and Asian coasts. Therefore, the coastal states and administration of the Eastern Mediterranean are as follows: Albania, Bosnia and Herzegovina, the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus (GCASC), Croatia, Israel, Italy, Montenegro, Turkish Republic of Northern Cyprus

⁷ For the geopolitical significance of the Eastern Mediterranean, see Keskin Ata, F.: "Doğu Akdeniz'e Jeopolitik Açından Bir Bakış: Enerji ve Siyaset", in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, p. 57 ff.; Turhan, T.: "Doğu Akdeniz havzasının Jeopolitik Önemi", Kıbrıs Ekseninde Uluslararası Deniz Hukukunda Güncel Gelişmeler, Prof. Dr. Aydoğan Özman Sempozyumu, Gazimağusa 2010, p. 1 ff.

(TRNC), Libya, Lebanon, Egypt, Slovenia, Syria, Tunisia, Türkiye and Greece.

The Eastern Mediterranean is a basin of less than 400 nautical miles in circumference and devoid of any seabed or subsoil beyond national jurisdictions (ABNJ). Therefore, the critical aspect to note in relation to the Eastern Mediterranean is the Mediterranean Sea as a whole, the Eastern Mediterranean within the Mediterranean, the Aegean Sea within the Eastern Mediterranean, and the Black Sea above, all of which are classified by international law as “enclosed sea” or “semi-enclosed sea” in accordance with Article 122 of the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS)⁸.

B) ROOTS OF DISPUTE

1- Unilateral and Bilateral Illegal State Practices in the Eastern Mediterranean

Since 2001, when the news about the abundant hydrocarbon resources in the Eastern Mediterranean began to travel in the Greek press, Greece, and particularly the GCASC, began unilateral and bilateral actions in the Eastern Mediterranean without the engagement of Türkiye or the TRNC in order to exercise their sovereign rights over the region. The initial move was the proclamation and delimitation of an exclusive economic

⁸ 130 of the states that attended the UNCLOS diplomatic conference voted in favour, 4 opposed, and 17 refrained. Türkiye, the United States, Israel, and Venezuela voted no. 168 states are currently party to UNCLOS, which entered into force on 16/11/1994. <https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY_&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=_en> (accessed on 05/09/2021).

zone (EEZ) in the region, with the following statutory principles, including international conventions:

- (1) On 17 February 2003, the GCASC and Egypt signed an agreement delimiting their Exclusive Economic Zone⁹;
- (2) Adoption of the Law on the Proclamation of the Exclusive Economic Zone by the GCASC on 02 April 2004¹⁰;
- (3) Signing the Agreement between GCASC and Lebanon on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, dated 17 January 2007 (which is not yet in force)¹¹;
- (4) Proclamation of 13 licensed sites for oil exploration¹², five of which are located within the continental shelf of Türkiye on 26 January 2007 by GCASC, and the launch of international

⁹ <https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/EGY-CYP2_003EZ.pdf> (accessed on 05/09/2021). Türkiye has notified the United Nations (UN) of its objections to this agreement with its diplomatic note dated 02/03/2004. See. Information note dated 2 March 2004 concerning Türkiye's objection to the Agreement between the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, Law of the Sea Bulletin No. 54.

¹⁰ <https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_eez_proclamation.pdf> (accessed on 05/09/2021).

¹¹ <http://www.mfa.gov.tr/_p_30-january-2007_-press-release-regarding-the-efforts-of-the-greek-cypriot-administration-of-southern-cyprus-to-sign-bilateral-agreements-concerning-maritime-jurisdiction-are-as-with-the-countries-in-the-eastern-mediterraneanbrp.en.mfa> (accessed on 05/09/2021).

This agreement was never passed by the Lebanese Parliament and so never came into force. For the agreement text, see Başeren, S. H., *Marine Jurisdictional Conflicts in the Eastern Mediterranean*, Turkish Marine Research Foundation, Publication No. 31 Istanbul 2010, p. 130 ff.

¹² Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, İstanbul 2008, p. 60.

tenders for 11 of these sites on 15 February 2007, followed by tenders in 2012 and 2016¹³;

- (5) Adoption of the Regulation on Search, Exploration, and Operation of Hydrocarbon Resources by the GCASC on 26 January 2007¹⁴;
- (6) Adoption of the Regulation on Search, Exploration, and Exploitation of Hydrocarbon Resources by the GCASC on 27 January 2007¹⁵;
- (7) Adoption of the Regulation on Search, Exploration, and Exploitation of Hydrocarbon Resources by the GCASC on 13 March 2009¹⁶;
- (8) The Delimitation Agreement of Exclusive Economic Zone by the GCASC and Israel on 17 December 2010¹⁷;
- (9) Publication of the chart called “Seville Map”, which indicates the maritime areas of the European Union, as part of an article

¹³ <https://www.mfa.gov.tr/no_-140_-18-mayis-2012_-gkry_nin-actigi-ikinci-uluslararası-hidrokarbon-arama-ihalesi-hk_.tr.mfa> (accessed on 05.09.2021); <https://www.mfa.gov.tr/no_-74_-25-mart-2016_-gkry_nin-actigi-ucuncu-uluslararası-hidrokarbon-arama-ihalesi-hk_.tr.mfa> (accessed on 05.09.2021).

¹⁴ <<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110634.pdf>> (accessed on 05/09/2021).

¹⁵ <<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110631.pdf>> (accessed on 05/09/2021).

¹⁶ <<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110636.pdf>> (accessed on 05/09/2021).

¹⁷ <<https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%202740/v2740.pdf>> (accessed on 21/01/2021).

by Juan Luis Suarez de Vivero and Juan Carlos Rodríguez Mateos from the University of Seville¹⁸;

(10) Initiating seismic testing and offshore drilling by the GCASC since 2011,

(11) The Delimitation Agreement of Exclusive Economic Zone by Greece and Egypt signed on 06 August 2020¹⁹;

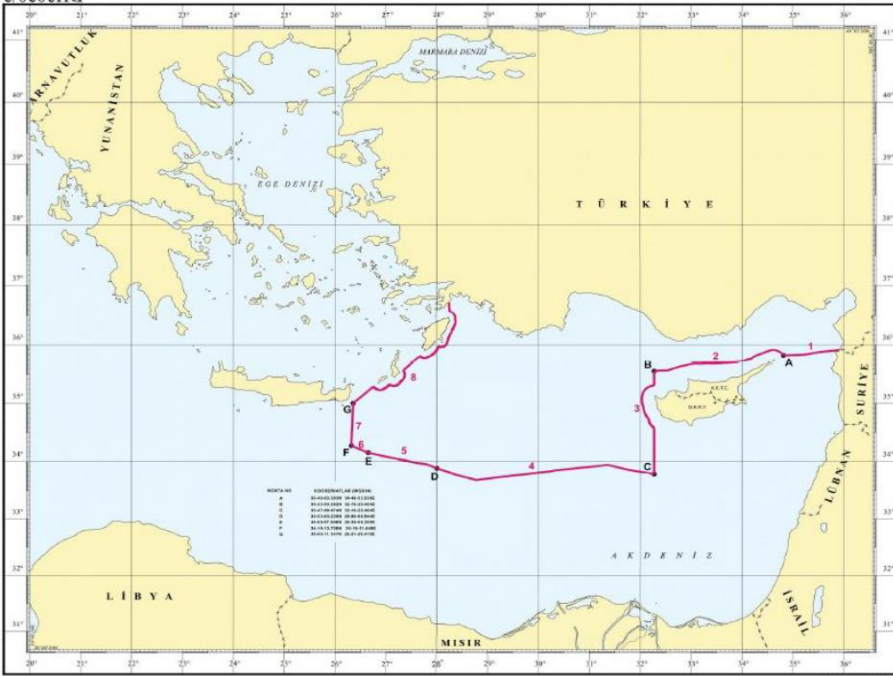
All these state practices are the outcome of policies intended towards isolating Türkiye at a time when it should have been a leader in that geography, given the length of its eastern Mediterranean coastline. Not only the GCASC stands to benefit from this isolation, but also Greece and other European Union member states. It appears that France, which has lost global influence, is aggressively attempting to establish a foothold in the Eastern Mediterranean. The United States of America appears to produce policies through Greece and the GCASC, both of which are weak players in the region, in order to develop a policy that extends all the way to China via the Eastern Mediterranean. While all of these players are making moves in the Eastern Mediterranean, it is inconceivable that Türkiye would not be there and acting in its own self-interest.

¹⁸ For the published article, see de Vivero, J. L. S. - Rodríguez Mateos J. C.: “Maritime Europe and EU Enlargement: A Geopolitical Perspective”, *Marine Policy* 2006, Vol. 30, No. 2, p. 170.

¹⁹ <<https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/GRCEGY.p df>> (accessed on 21/01/2021).

2- Overlap of the Turkish Continental Shelf and Exclusive Economic Zone Proclaimed by the GCASC in the Eastern Mediterranean

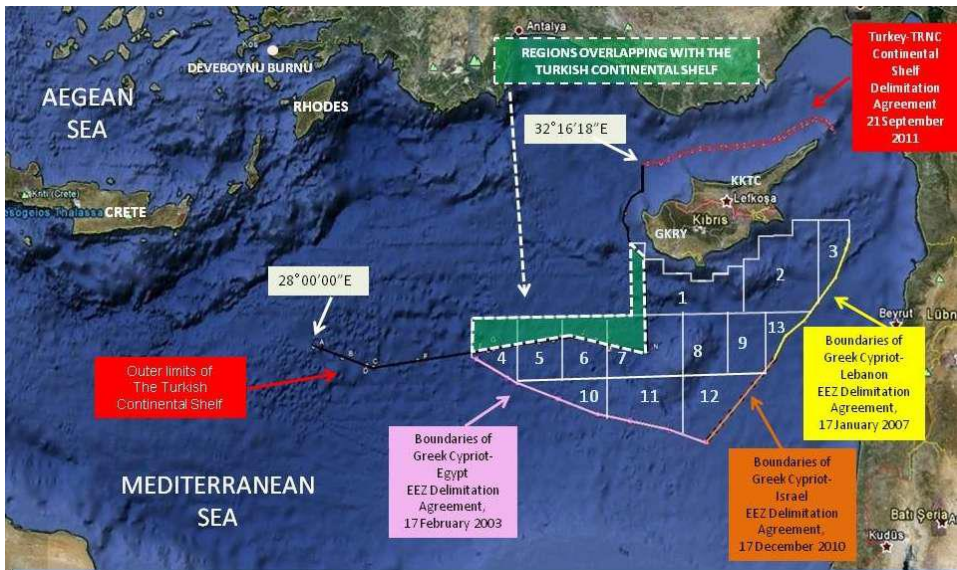
Türkiye possesses sovereign rights *ipso iure, ab initio, and ipso facto* on the continental shelf, i.e., on the seabed and subsoil, that extends up to 200 nautical miles beyond its territorial waters. Türkiye argues that the territory west of the 32° 16' 18"E meridian (points B and C) as indicated below²⁰ falls within the boundaries of the continental shelf²¹.

²⁰ For the chart, see Letter dated 18 March 2020 from the Permanent Representative of Türkiye to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/74/757 <<http://undocs.org/en/a/74/757>> (accessed on 05/09/2021).

²¹ See. The note given by Türkiye on March 2, 2004, in response to the signing of the Exclusive Economic Zone Delimitation Agreement between GCASC and Egypt, Law of the Sea Bulletin No. 54, p. 127.

Since the Eastern Mediterranean has a maximum width of 280 nautical miles, not all coastal states in the region will be able to make use of the entire 200 nautical-mile area designated for the EEZ and continental shelf. Therefore, Türkiye's continental shelf and the EEZ proclaimed by the GCASC unavoidably overlap, particularly in the 1st, 4th, 5th, 6th and 7th licensed sites of the GCASC, as indicated below²²:

Consequently, a boundary conflict on the marine jurisdiction zones claimed by the GCASC, as well as those claimed by Türkiye inevitably develops, resulting in a grey zone. Due to the existence of grey zones, it is not possible to fully benefit from the legal usage of these places²³.

²² See this chart, which was featured in the presentation by Ambassador Çağatay Erciyes at Istanbul Kultur University on 20/12/2019; <http://www.mfa.gov.tr/site_media/html/maritime-delimitation-10-5-2019-presentation.pdf> (accessed on 05/09/2021).

²³ Erciyes, Ç. - Sümer, M.: “Maritime Boundary Delimitation Process”, DEHU-KAMDER, Vol. 2, I. 2, p. 417.

Therefore, it is critical to delimit maritime areas and refrain from any activities that would constitute abuse of rights until these boundaries are ultimately established.

3- Exploration and Exploitation of Natural Resources in the EEZ, as Proclaimed by the GCASC, in a Way That Endangers the Historical Interests of Turkish Cypriots

Due to the overlapping areas, the unilateral actions by the GCASC to proclaim 13 licensed sites for oil exploration in the proclaimed EEZ and initiate international tender and drilling activities for 11 of these fields do not only affect Türkiye but also reflects the insistence of its policy of ignoring its legitimate and equal rights of TRNC, with whom it has historically shared the ownership of the natural resources around the island.

III. LEGAL ANALYSIS OF THE CONFLICT

A) APPLICABLE SOURCES OF INTERNATIONAL LAW OF THE SEA

Each boundary conflict results in the formation of a grey zone. Grey zones are defined as areas where the maritime sovereignty or sovereign rights of two states overlap. The rules of international law set out the course of action that states must pursue in grey zones.

As stated in Article 38 of the Statute of the International Court of Justice, conflicts between states will be settled through the following two legal avenues:

- (1) International conventions establishing rules expressly recognized by the contesting states; and
- (2) International customary rules expressly recognized by the contesting states.

The United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS), which is recognized as “the constitution of the oceans” by the majority of states worldwide, is one of the most significant sources of the international law of the sea. Türkiye is not a party to the preceding Convention. Türkiye’s reservation regarding the Convention is not directed at all of its provisions, but rather at the fact that the distinguished status of the Aegean Sea within the purview of the equitable principle was not deemed noteworthy during the preparatory work of the Convention. Türkiye was unable to engage in the Convention due to the prohibition on making reservations during the adoption of the Convention.

Since engagement is prohibited by making reservations to the Convention, Türkiye could not be a party to the UNCLOS and demonstrated her preference by being a persistent objector. In so far as, Türkiye agreed with almost more than 90 percent of UNCLOS provisions, incorporated some into its statute, and structured others through state practices. All of the said reservations pertain to the distinguished status of the Aegean Sea, and are primarily attributable to the legal nature of the islands. Türkiye would have no reason to oppose becoming a party to UNCLOS if the Aegean Sea disputes are settled one day. In this regard, we currently

have a legal interest in preserving our standing as a persistent objector under UNCLOS.

Despite this, Türkiye has refused to adopt UNCLOS due to a failure to recognize the equitable principle and a failure to take into consideration the special circumstances of the situation, including the limited effects of islands in delimiting territorial waters and continental shelf in the Aegean Sea. Except for a few articles of the UNCLOS, Türkiye adopts and even enforces the majority of the other provisions as part of its customary law. Articles 56, 59, 74, 83, 123, and 300 of the preceding govern the procedure for settling delimitation conflicts between coastal states, the continental shelf, and the exclusive economic zone, are the most significant ones.

B) OBLIGATION TO ACT IN GOOD FAITH WHILE EXERCISING RIGHTS

1- In General

Today, some states unilaterally operate in disputed maritime areas, arguing that they are authorized to do so. Such unilateral operations often lead to disputes between other coastal states, as in the Eastern Mediterranean.

According to Article 300 of the UNCLOS on the Law of the Sea, states are required to fulfil their obligations assumed under international law in good faith and to exercise the rights, powers, and freedoms recognized by international law in a manner which not constitute an abuse of rights. This obligation would still survive even if that was not incorporated in

the foregoing regulations. For as far as Article 38 of the Statute of the International Court of Justice states that international law is grounded upon one of the general principles of law, *pacta sunt servanda*²⁴. The most fundamental rule of international law mandates an obligation of good faith and prohibits the abuse of rights.

According to international maritime law, all coastal states have the right to proclaim and delimit the EEZ up to 200 nautical miles from the baselines²⁵. However, the right to proclaim, delimit, explore, and exploit natural resources cannot be exercised in a manner that would not constitute an abuse of right. In other words, states are obliged to act in good faith when exercising their rights therein²⁶.

First and foremost, as set out in Articles 56(2) and 59 of UNCLOS, the coastal State shall have due regard to the rights and duties of other States on the basis of equity and in the light of all the relevant circumstances, taking into account the respective importance of the interests involved to the parties as well as to the international community as a whole. To act in good faith, conflicting states with adjacent or opposite coasts shall be obliged to:

- (1) Cooperate with one another prior to exercising their right to proclaim and delimit an EEZ in order to reach an agreement on

²⁴ Rosenne, S. - Sohn, L. B. (ed.): *United Nations Convention of the Law of the Sea 1982: A Commentary*, Vol. V, Dordrecht 1989, p. 152.

²⁵ UNCLOS Art. 55.

²⁶ van Logchem, Y.: "Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)", in Vidmar, J. - Kok, R. *et al.* (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017, p. 46.

the delimitation of the EEZ or continental shelf to achieve an equitable settlement;

- (2) Make every effort to enter into provisional arrangements of a practical nature with other conflicting coastal states until a final agreement is reached; and
- (3) Refrain from undertaking any exploration or exploitation activities in the grey zones until a final agreement is reached, not to jeopardize or hamper the settlement of the dispute that is likely to be resolved in the future.

What are the rights to be exercised in good faith in this context? Substantially, this scope includes all authorities, such as establishing the continental shelf, proclaiming the exclusive economic zone, demarcating the licensed site for exploration in such maritime areas, issuing a license for seismic exploration, undertaking seismic exploration, issuing a license for drilling, as well as drilling, issuing an operating license, operating, and safeguarding such zones.

2- The Requirement for Cooperation between the Conflicting States to Reach a Delimitation Agreement

International law demands that conflicting states first settle their disputes through “international convention,” as set out in Article 38 of the Inter-

national Court of Justice, before resorting to a court. States must cooperate and negotiate in good faith in order to settle their disputes amicably²⁷.

Essentially, the EEZ and continental shelf are delimited unilaterally, and the coastal state is authorized to establish those boundaries. If, however, grey zones exist, international law mandates cooperation to reach an agreement on the delimitation of such zones. The International Court of Justice explicitly stated in its ruling on the *North Sea Continental Shelf* that states are obligated to negotiate to reach an agreement²⁸.

The delimitation of maritime areas will always have an international dimension and shall not solely depend on the coastal state's will, as it is under its own domestic law. Competing claims between coastal states over maritime areas lead to considerable dispute. Carrying out any activity in disputed areas can easily exacerbate the level of conflict, and conflicting coastal states often take unilateral countermeasures against such activities.

Articles 74 and 83 of UNCLOS explicitly underline the critical nature of cooperation in order to reach an international agreement. Accordingly, the coastal states in the exclusive economic zone and continental shelf shall act in a spirit of understanding and cooperation until an agreement is reached. The same obligation is also laid forth in Article 123 of UNCLOS, and states are urged to cooperate in exercising their rights and

²⁷ North Sea Continental Shelf Cases (Federal Republic of Germany/Denmark; Federal Republic of Germany/Netherlands), Judgement of 20 February 1969, ICJ Reports 1969, (North Sea Continental Shelf Cases), para. 85a, 86.

²⁸ *ibid.*

performing their duties under international maritime law in enclosed and semi-enclosed waters. Such a duty stems primarily from the obligation of states to act in good faith when exercising their rights.

Accordingly, the states with adjacent or opposite coasts should determine the delimitation of the EEZ and the continental shelf in an international agreement in order to reach an equitable solution, and the states should negotiate with each other to reach such an agreement. The obligation of cooperation is in question for all the rights of states. This includes the right to explorations of natural resources²⁹ as well as the delimitation of marine areas³⁰.

Therefore, the coastal state should abstain from proclaiming an EEZ if the boundary might result in conflict with other coastal states, demanding an agreement. Hence, Articles 74 and 83 expressly refer to an equitable solution in the delimitation of the EEZ and continental shelf rather than accepting the equidistance or median line principle, which is brought by excluding the existence of historic title or other special circumstances, as an equitable solution for delimitating the EEZ and continental shelf, as stipulated in Article 15 of UNCLOS for the delimitation of states with adjacent or opposite coasts³¹.

²⁹ Acer, Y.: “Uluslararası Yargı Kararları Işığında Doğu Akdeniz’de Sınırlandırma Sorunları ve Adaların Etkisi”, in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, p. 108.

³⁰ Acer, Y.: *Uluslararası Yargı Kararları Temelinde Ege ve Doğu Akdeniz’de Sınırlandırma Sorunları*, İstanbul 2021, p. 407 ff.

³¹ *Guyana v. Suriname*, 17 September 2007, the Arbitral Tribunal, in <<https://pcacases.com/web/sendAttach/902>> (accessed on 05/09/2021); Adede, A. O.:

Various methods, such as equidistance, median line, equitable principles, and special circumstances, were proposed during the preparation of Articles 74 and 83 of UNCLOS³². However, there is no preferred method of delimitation. Before reaching an agreement, states are free to select any method of delimitation that leads to an equitable solution.

Accordingly, before proclaiming the EEZ, the GCASC should have cooperated with all relevant states, including Türkiye and the TRNC, which have a status of the semi-enclosed sea in the Eastern Mediterranean, predicting that a delimitation conflict might ignite. When the length of Türkiye's coasts from the Eastern Mediterranean to the western coast of Cyprus (969 km) is compared to the length of the GCASC (65 km) and taking into account the population of the people living in the region and their dependence on the sea, Türkiye is a critical country with whom to cooperate. On the contrary, given that the Eastern Mediterranean is a source of contention for Cyprus, although the TRNC is not recognized by other states, international law requires it to be a cooperative player in its capacity as a state.

“Toward the Formulation of the Rule of Delimitation of Sea Boundaries between States with Adjacent or Opposite Coasts”, in 19 *Virginia Journal of International Law* (1979), p. 211; Caflisch, I.: “The Delimitation of Marine Spaces between States with Opposite or Adjacent Coasts”, in Dupuy, R. J. - Vignes, D. (eds.): *A Handbook of the New Law of the Sea*, Vol. I, Leiden, 1991, p. 425, 495; Crawford, J.: *Brownlie's Principles of Public International Law*, Oxford 2012, p. 283; van Logchem, Y.: “Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)”, in Vidmar, J. - Kok, R. *et al.* (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017, p. 41; Nandan, S. N. - Rosenne, S. (ed.): *United Nations Convention of the Law of the Sea 1982: A Commentary*, Vol. II, Leiden 1993, p. 984.

³² Nandan - Rosenne, 802 ff.; 954 ff.

GCASC, on the other hand, has been attempting to go forward under the guise of cooperation since the early 2000s. She attempted to delimit maritime jurisdictional areas by concluding separate international treaties with Egypt, Lebanon, and Israel. In fact, while delimitation should be accomplished by a regional multilateral treaty, which is anticipated to arise from a conference to be held with the attendance by all regional states, although the GCASC intended to settle the conflict with the other regional players one by one by ignoring Türkiye, which holds the longest coastline in the region, in a sense isolating Türkiye, she has made the problem impossible to solve; rather, more difficult.

Since there is no possibility for Türkiye to sit around a table with the GCASC, which she does not recognize as a state, the solution of the problem actually hinges on the resolution of the Cyprus crisis. In so far as, if the TRNC or Turkish Cypriots are invited to the conference that would secure regional cooperation, Türkiye may be able to take a seat at that table together with the GCASC. Inasmuch as Türkiye's refusal to recognize the GCASC is due to the GCASC's refusal to recognize the TRNC. However, the GCASC preferred to take unilateral and bilateral steps in order to proclaim an EEZ, without the engagement of either Türkiye or the TRNC, rather than cooperating with them. As seen in the chart below, the GCASC keeps playing a well-designed role in the region, not only on its own but also in coordination with Greece, in order to isolate Türkiye and TRNC:

It should be noted that delimitation of the EEZ and continental shelf between states with adjacent or opposite coasts in the Eastern Mediterranean cannot be accomplished without the engagement of either Türkiye or the TRNC. A delimitation agreement in the region necessitates the settlement of the conflict over the status of Cyprus. Türkiye shall not enter into any negotiations with the GCASC, which she does not recognize as a state, without the engagement of the TRNC, unless and until this problem is settled,

3- The Requirement of Making Every Effort to Enter into Provisional Arrangements of a Practical Nature

According to the articles 73 and 83 of UNCLOS, states with conflicting boundaries should make every effort to enter into provisional arrangements that would deliver practical solutions in a spirit of understanding and cooperation. UNCLOS clearly puts forth those states are not obligated to build provisional arrangements, but that they should make every

effort to reach an agreement on them. It's the outcome of an obligation to act in good faith, which requires the states to approach them with a spirit of understanding and cooperation when the provisional arrangements begin to be negotiated³³.

Being aware of the difficulty of reaching an agreement or attaining a judicial ruling to resolve a boundary dispute, Articles 74(3) and 83(3) of UNCLOS impose two distinct obligations to foster cooperation between the parties and to facilitate conflict settlement. As such, the relevant states should enter into provisional arrangements that would deliver practical solutions in a spirit of understanding and cooperation until an agreement is reached or the conflict is finally settled. Rather than being enforced by a third party against the backdrop of a binding dispute settlement process, these provisional arrangements are frequently negotiat-

³³ Beckman, R. - Schofield, C. H. *et al.*: "Moving Forward on Joint Development in the South China Sea", in Beckman, R. - Townsend-Gault I. *et al.* (eds.): *Beyond Territorial Disputes in the South China Sea: Legal Frameworks for the Joint Development of Hydrocarbon Resources*, Cheltenham, 2013, p. 312; Hossain, K.: "United Nations Convention on the Law of the Sea and Provisional Arrangements Relating to Activities in Disputed Maritime Areas", in del Castillo, L. (ed.): *Law of the Sea, From Grotius to the International Tribunal for the Law of the Sea: Liber Amicorum Judge Hugo Caminos*, Leiden 2015, p. 683; Jagota, S. P.: "Maritime Boundary and Joint Development Zones: Emerging Trends", in Borgese, E. M. - Ginsburg, N. - Morgan, J. R. (eds.): *Ocean Yearbook*, Vol. 10, Leiden 1993, p. 112; van Logchem, Y.: "The Status of a Rule of Capture under International Law of the Sea with regard to Offshore Oil and Gas Resource Related Activities", 26(2) *Michigan State International Law Review*, 2018, p. 227; Okafor, C. B.: "Joint Development: An Alternative Legal Approach to Oil and Gas Exploitation in the Nigeria - Cameroon Maritime Boundary Dispute", 21 *International Journal of Marine and Coastal Law*, 2006, p. 493; Shihata, I. F. I. - Onorato, W. T.: "Joint Development of International Petroleum Resources in Undefined and Disputed Areas", in Blake, G. *et al.* (eds.): *Boundaries and Energy: Problems and Prospects*, 1998, p. 433; Zou, K.: "Joint Development in the South China Sea: A New Approach", 21 *International Journal of Marine and Coastal Law*, 2006, p. 83, 95.

ed between states³⁴. Such arrangements shall be without prejudice to the final delimitation. The purpose of introducing such a regulation is to encourage states to adopt certain provisional measures³⁵.

Against the backdrop, no provisional arrangement on the delimitation of maritime areas between Türkiye and the GCASC can be regarded as a practical solution. Nevertheless, in regards to the conflict between the TRNC and the GCASC, the headway of offshore activities can be managed jointly by both players³⁶, and the income raised can be shared accordingly until the conflict over the status of Cyprus is settled, as proposed by the President of TRNC to the UN Secretary-General and the General Assembly in 2011³⁷. The GCASC, though, rejected this proposal. This proposal was repeated in 2012 and 2019³⁸. Thereby, GCASC violated her obligation to act in good faith under international law, and no effort is exerted to seek a temporary solution.

Although the states are not obligated to build provisional arrangements, the significance of this requirement should not be completely ignored.

³⁴ Klein, N.: “Provisional Measures and Provisional Arrangements”, in Oude Elferink, A. G. - Henriksen, T. - Busch, S. V. (eds.): *Maritime Boundary Delimitation: The Case Law: Is It Consistent and Predictable?*, Cambridge 2018, p. 118.

³⁵ Nandan - Rosenne, 815, 984.

³⁶ About the joint management see Başkara, M.: “İş Birliği Temelinde Hakkaniyete Bağlı Çözüm ve Hakkaniyet Temelinde Müşterek İşletme”, in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, p. 155 ff.

³⁷ Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs Press & Information, No: 43, 15 February 2012, Press Release Regarding the Second International Tender for Off-Shore Hydrocarbon Exploration Called by the Greek Cypriot Administration.

³⁸ United Nations Security Council, Report of the Secretary-General on his mission of good offices in Cyprus, 14 November 2019, S/2019/883.

Because the obligation to negotiate in good faith, in the spirit of understanding and cooperation is regarded not only as non-binding advice or promotion, but also a peremptory norm that, if not followed, is a breach of international law³⁹.

4- The Requirement of Refraining from Exploration and Exploitation Activities to Avoid Jeopardizing and Hampering Conflict Settlement

According to the principles of international law deriving from the UN Charter⁴⁰, states with conflicting boundaries are obligated to refrain from exercising any sovereign right that might jeopardize the settlement of the conflict until an agreement is reached or the conflict is finally settled. This obligation is also indicated in Articles 74 and 83 of UNCLOS, which oblige the relevant states to refrain from state practices that jeopardize or hamper the final agreement on the boundary conflict until it is settled⁴¹. This is also the reflection of the obligation to act in good faith as well. The purpose of introducing such a regulation is to limit the activities of the relevant states in the disputed area⁴². *In the case of the Aegean Sea Continental Shelf (Greece v Türkiye)*, the International Court of Justice held that any unilateral action made in a disputed mari-

³⁹ Klein, 122.

⁴⁰ UN Charter 2(2).

⁴¹ van Logchem, Y.: "Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)", in Vidmar, J. - Kok, R. *et al.* (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017, p. 48.

⁴² Nandan - Rosenne, 815, 984.

time area that might jeopardize the settlement of the dispute should be ceased⁴³.

At this stage, the question becomes which unilateral actions involving oil and gas activities (such as licensing/granting, seismic exploration, drilling, and operation) might jeopardize the settlement of the conflict. Because the wording, “not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement” may allow coastal states to engage in certain activities that would not prejudice the final agreement⁴⁴. *Guyana v. Suriname*, as awarded in the arbitral ruling, is the answer to this question. The decision ruled that licensing/concession and seismic study are permissible activities, albeit the seismic study raises certain concerns⁴⁵.

The International Court of Justice, on the other hand, has classified search and research activities as an activity that jeopardizes or hampers the reaching of the final agreement. When it comes to drilling and operating activities, both *Guyana v Suriname* and the Aegean Sea Continen-

⁴³ Aegean Sea Continental Shelf (*Greece v. Turkey*), Interim Protection, Order of 11 September 1976, ICJ, para. 30 <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/62/062-19760911-ORD-01-00-EN.pdf>> (et. 05/09/2021).

⁴⁴ Nandan - Rosenne, 815, 984.

⁴⁵ *Guyana v. Suriname*, 17 September 2007, the Arbitral Tribunal, <<https://pcacases.com/web/sendAttach/902>> (accessed on 05/09/2021); van Logchem, Y.: “Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)”, in Vidmar, J. - Kok, R. *et al.* (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017, p. 50; van Logchem, Y.: “The Status of a Rule of Capture under International Law of the Sea with regard to Offshore Oil and Gas Resource Related Activities”, 26(2) *Michigan State International Law Review*, 2018, p. 231; Tas, D.: “Oil and Gas in the East China Sea: Maritime Boundaries, Joint Development and the Rule of Capture”, 29 *International Energy Law Review*, 2011, p. 59.

tal Shelf cases were deemed to be illegal and prohibited⁴⁶. Accordingly, at least the drilling activities of the GCASC infringe the interests of Türkiye and the TRNC in a way that jeopardizes the future resolution of the conflict and violates international law. Therefore, any unilateral action to explore inert resources within the EEZ of the island hampers the settlement of the Cyprus conflict.

Due to the unilateral and bilateral actions undertaken by the GCASC, in violation of its obligations to cooperate, to make every effort to enter into provisional arrangements of a practical nature and, during this transitional period, not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement, and by ignoring the basic principles mentioned above, Türkiye has had to take various steps and take measures to protect the interests of both its own and the TRNC⁴⁷.

IV. STEPS TAKEN BY TURKEY IN ACCORDANCE WITH THE PRINCIPLE OF RECIPROCITY

It is not a legally acceptable understanding for Greece and the GCASC to attempt to resolve a matter that the involved states should decide jointly, as if they had the sole power in the region while ignoring and excluding Türkiye, which has the longest coastline in the Eastern Mediterranean. Türkiye has duly and timely protested before the United Na-

⁴⁶ *Guyana v. Suriname*, 17 September 2007, the Arbitral Tribunal, para. 468 <<https://pcacases.com/web/sendAttach/902>> (accessed on 05/09/2021); Aegean Sea Continental Shelf (*Greece v. Türkiye*), Interim Protection, Order of 11 September 1976, ICJ <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/62/062-19760911-ORD-01-00-EN.pdf>> accessed on 05/09/2021).

⁴⁷ Acer, 109.

tions against all of these illegitimate exercises of their so-called sovereign rights, without exhibiting any physical reaction.

According to the 1960 Cyprus Treaty of Guarantee, Türkiye has the right to safeguard the interests of Turkish Cypriots on the island. Accordingly, Türkiye, as per reciprocity principle, felt obligated to safeguard its legitimate interests as well as the legitimate interests of the TRNC, with the premise that keeping silent on the illegitimate exercise of the GCASC's so-called sovereign rights may constitute implicit acknowledgement, by taking the following measures:

- (1) Signing of the Delimitation Agreement of the Continental Shelf with the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) on 21 September 2011⁴⁸.
- (2) The division of the Cyprus continental shelf into 7 blocks by the TRNC and the issuance of an off-shore license to TPAO therein⁴⁹.
- (3) Issuance of an offshore license by Türkiye to TPAO within the continental shelf, including blocks 1, 4, 5, 6 and 7 of the GCASC.
- (4) Protective military actions by the Turkish Navy.
- (5) Registration of the Barbaros Hayrettin Paşa Seismic Research Ship into the TPAO inventory in 2013⁵⁰;

⁴⁸ RG, 10/10/2012, 28437.

⁴⁹ <<https://www.tpa.gov.tr/kktc>> (accessed on 05/09/2021).

⁵⁰ <<https://www.tpa.gov.tr/deniz>> (accessed on 05/09/2021).

- (6) Establishment of National Center for the Sea and Maritime Law (DEHUKAM) within Ankara University on 07/01/2015, with the written recommendation of the Turkish Ministry of Foreign Affairs, dated 15/07/2014 and numbered 21252218-460.00-2014/6697758, and based on the Council of Ministers Decision No. 2014/6798⁵¹; and issuance of a certificate of competence to DEHUKAM in accordance with the Research Infrastructures Commission Decision dated 07/10/2020 and numbered 2020.STB/K4 and under Law No. 6550 on Support of Research Infrastructures;
- (7) Registration of the Fatih Drilling Vessel into the TPAO inventory in 2013⁵²;
- (8) Launch of activities by MTA Oruç Reis Seismic Research Ship in 2017⁵³;
- (9) Registration of the Yavuz Drilling Vessel into the TPAO inventory in 2018⁵⁴;
- (10) Performance of the Blue Homeland 2019 Military Exercise by the Turkish Naval Forces on 27 February 2019⁵⁵;
- (11) Signing the “Memorandum of Understanding on the Delimitation of Maritime Jurisdiction in the Mediterranean Sea” between Tü-

⁵¹ RG, 07/01/2015, 29229.

⁵² <<https://www.tpao.gov.tr/deniz>> (accessed on 05/09/2021).

⁵³ <<https://www.mta.gov.tr/v3.0/arastirmalar/oruc-reis>> (accessed on 05/09/2021).

⁵⁴ <<https://www.tpao.gov.tr/deniz>> (accessed on 05/09/2021).

⁵⁵ <<https://www.dzkk.tsk.tr/Anasayfa/Basin?url=mavi-vatan-2019-taktik-tatbikati-3122020>> (accessed on 05/09/2021).

- rkiye and the Libyan Government of National Accord on 27 November 2019⁵⁶;
- (12) Registration of the Kanuni Drilling Vessel into the TPAO inventory in 2020⁵⁷;
- (13) Launching of the first I-class frigate, TCG Istanbul, on 23/01/2021, and Initiation of the building of the TCG Anadolu, a multipurpose amphibious assault ship that is planned to be registered in the inventory of the Naval Forces Command in 2021⁵⁸;
- (14) Announcement of NAVTEX by the Turkish Naval Forces Office of Navigation, Hydrography and Oceanography at strategic locations for the purpose of conducting research and military exercises⁵⁹.

Türkiye is, as can be seen, highly active in this field. In its steps, Türkiye acts with the motive of blocking the maximalist policy of Greece and preventing it from harming its rights and interests in the Eastern Mediterranean by protecting both its own legitimate interests and the TRNC. The primary cause for all these state practices is the unilateral and unlawful attitudes of Greece and the GCASC, which violates the principles

⁵⁶ <https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/Türkiye_11122019_%208HC%29_MoU_Libya-Delimitation-areas-Mediterranean.pdf> (accessed on 05/09/2021).

RG, 07/12/2019, 30971.

⁵⁷ <<https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/ucuncu-sondaj-gemisi-kanuni-turkiyede-1766734>> (accessed on 05/09/2021).

⁵⁸ <<http://www.millisavunma.com/tcg-anadolu-cok-maksatli-amfibi-hucum-gemisi-lhd/>> (05/09/2021).

⁵⁹ For an up-to-date review on this issue, see Başeren, S. H.: “Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları Uyuşmazlığında Yeni Anlaşmalar ve Uygulamalar”, in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, p. 29 ff.

of good neighbourliness, whereas our practices, which conform with them, are legal.

In line with the policy of “strong Türkiye on the ground and at the table” and with the state practices mentioned above, the Republic of Türkiye is taking significant strides toward becoming a marine state through the foregoing state practices, and with each new state practice, it puts another to the building bricks on the road to becoming a marine state.

Being a marine state requires more than just being on the field. Despite the activities on the field, there is a possibility of losing at the table. To avoid losing at the table, it is necessary to have a robust statutory framework. Türkiye has taken the initial steps toward establishing this statutory framework, with the preparation of a Draft Law on Maritime Sovereignty and Sovereign Jurisdiction Areas that has come to terms on unanimous support from all institutions. Nevertheless, the draft lapsed into obscurity and has not yet been enacted. While field activity is being conducted, the legal basis for the activity has not yet been established. To become a maritime state, this Draft, which eliminates the deficiency created by Türkiye’s refusal to be a party to UNCLOS, should be adopted immediately.

CONCLUSION

Gray zones created by border disputes between states are areas where two or more states' maritime sovereignty or sovereign jurisdictions overlap each other. International law rules determine the course of action that states will follow in these areas. In order to settle the dispute by agree-

ment, states are required to cooperate and negotiate with each other in good faith.

In Articles 74(3) and 83(3) of the UNCLOS, two separate obligations are envisaged to improve cooperation between the parties and to support the resolution of conflicts. These are to make every effort to enter into provisional arrangements of a practical nature and, during this transitional period, not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement.

Unilateral and bilateral steps taken to carry out drilling activities in the EEZ, which was proclaimed by the GCASC in the Eastern Mediterranean, without cooperating with Türkiye, which is one of the key players in the region due to its coastal length in the Eastern Mediterranean, and the TRNC, which has rights over the maritime areas of the Island of Cyprus can be interpreted as an abuse of the right and concession unlawful according to international maritime law. Such unilateral actions also jeopardize the final settlement of the conflict.

Türkiye responds to the illegitimate activities of Greece and the the GCASC, by observing the rights and interests of both its own and the TRNC's in the Eastern Mediterranean. The Turkish state practices, which constitute the equivalent of these activities, are in compliance with the law. Especially since 2011, Türkiye has strengthened its presence in the field with its scientific, technological, military, and diplomatic activities.

Despite the presence on the ground, the legal basis must be solid in order not to lose at the table. Türkiye has taken the necessary step for this legal

basis, but this step has not been finalized yet. With the enactment of the Draft Law on Maritime Sovereignty and Sovereign Jurisdiction Areas agreed upon by all institutions, the activities in the field will have a legal basis. But one thing should never be forgotten that Türkiye has been meeting the requirements of being a marine state step-by-step due to its unfriendly neighbours.

REFERENCES

Acer, Y.: *Uluslararası Yargı Kararları Temelinde Ege ve Doğu Akdeniz’de Sınırlandırma Sorunları*, İstanbul 2021.

Acer, Y.: “Uluslararası Yargı Kararları Işığında Doğu Akdeniz’de Sınırlandırma Sorunları ve Adaların Etkisi”, in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, pp. 87-112 (“Sempozyum”).

Adede, A. O.: “Toward the Formulation of the Rule of Delimitation of Sea Boundaries between States with Adjacent or Opposite Coasts”, *Virginia Journal of International Law*, 1979, Vol. 19.

Aegean Sea Continental Shelf (*Greece v. Turkey*), Interim Protection, Order of 11 September 1976, ICJ <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/62/062-19760911-ORD-01-00-EN.pdf>> (accessed on 05/09/2021).

Başeren, S. H.: *Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları Uyuşmazlığı*, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı Yayın No. 31, İstanbul 2010.

Başeren, S. H.: “Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları Uyuşmazlığında Yeni Anlaşmalar ve Uygulamalar”, in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, pp. 29-54.

Başkara, M.: “İş Birliği Temelinde Hakkaniyete Bağlı Çözüm ve Hakkaniyet Temelinde Müşterek İşletme”, in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, pp. 155-175.

Bayat, M.: *Milli Güç ve Devlet*, İstanbul 1986.

Beckman, R./Schofield, C. H. *et al.*: “Moving Forward on Joint Development in the South China Sea”, in Beckman, R./Townsend-Gault I. *et al.* (eds.): *Beyond Territorial Disputes in the South China Sea: Legal Frameworks for the Joint Development of Hydrocarbon Resources*, Cheltenham 2013.

Caflich, I.: “The Delimitation of Marine Spaces between States with Opposite or Adjacent Coasts”, in Dupuy, R. J./Vignes, D. (eds.): *A Handbook of the New Law of the Sea*, Vol. I, Leiden 1991.

Crawford, J.: *Brownlie's Principles of Public International Law*, Oxford 2012.

de Vivero, J. L. S. - Rodríguez Mateos J. C.: “Maritime Europe and EU Enlargement: A Geopolitical Perspective”, *Marine Policy* 2006, Vol. 30, No. 2, pp. 167-172.

Demir, İ.: “Doğu Akdeniz Sorununun Çözümünde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Rolü”, in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, pp. 193-203.

Erciyas, Ç. - Sümer, M.: “Maritime Boundary Delimitation Process”, *DEHUKAMDER*, Vol. 2, No. 2, pp. 415-476.

Guyana v. Suriname, 17 September 2007, the Arbitral Tribunal, <<https://pcacases.com/web/sendAttach/902>> (accessed on 05/09/2021).

Gürdeniz, C.: *Mavi Uygarlık - Türkiye Denizcileşmelidir*, İstanbul 2015.

Hossain, K.: “United Nations Convention on the Law of the Sea and Provisional Arrangements Relating to Activities in Disputed Maritime Areas”, in del Castillo, L. (ed.): *Law of the Sea, From Grotius to the International Tribunal for the Law of the Sea: Liber Amicorum Judge Hugo Caminos*, Leiden 2015.

Information note dated 2 March 2004 concerning Türkiye’s objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, *Law of the Sea Bulletin* No. 54.

Jagota, S. P.: “Maritime Boundary and Joint Development Zones: Emerging Trends”, in Borgese, E. M. - Ginsburg, N. - Morgan, J. R. (eds.): *Ocean Yearbook*, Vol. 10, Leiden 1993.

Keskin Ata, F.: “Doğu Akdeniz’e Jeopolitik Açından Bir Bakış: Enerji ve Siyaset”, in Ünüvar, N. (ed.): *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu*, Ankara 2021, pp. 57-86.

Klein, N.: “Provisional Measures and Provisional Arrangements”, in Oude Elferink, A. G. - Henriksen, T. - Busch, S. V. (eds.): *Maritime Boundary Delimitation: The Case Law: Is It Consistent and Predictable?*, Cambridge 2018.

Letter dated 18 March 2020 from the Permanent Representative of Türkiye to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/74/757 <<http://undocs.org/en/a/74/757>> (accessed on 05/09/2021).

Mahan, A. T.: *The Influence of Sea Power Upon History, 1660–1783*.

Nandan, S. N. - Rosenne, S. (eds.): *United Nations Convention of the Law of the Sea 1982: A Commentary*, Vol. II, Leiden 2003.

North Sea Continental Shelf Cases (Federal Republic of Germany/Denmark; Federal Republic of Germany/Netherlands), Judgement of 20 February 1969, ICJ Reports 1969.

Okafor, C. B.: “Joint Development: An Alternative Legal Approach to Oil and Gas Exploitation in the Nigeria-Cameroon Maritime

Boundary Dispute”, *International Journal of Marine and Coastal Law*, 2006, Vol. 21, pp. 493.

Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs Press & Information, No: 43, 15 February 2012, Press Release Regarding the Second International Tender for Off-Shore Hydrocarbon Exploration Called by the Greek Cypriot Administration.

Rosenne, S. - Sohn, L. B. (eds.): *United Nations Convention of the Law of the Sea 1982: A Commentary, Vol. V*, Dordrecht 1989.

Shihata, I. F. I. - Onorato, W. T.: “Joint Development of International Petroleum Resources in Undefined and Disputed Areas”, in Blake, G. *et al.* (eds.): *Boundaries and Energy: Problems and Prospects*, 1998, pp. 433.

T.C. Genelkurmay Başkanlığı Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, *Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları*, İstanbul 2008.

Tas, D.: “Oil and Gas in the East China Sea: Maritime Boundaries, Joint Development and the Rule of Capture”, *International Energy Law Review*, 2011, Vol. 29, p. 59.

The note given by Türkiye on March 2, 2004, in response to the signing of the Exclusive Economic Zone Delimitation Agreement between GCASC and Egypt, *Law of the Sea Bulletin* No. 54, p. 127.

Turhan, T.: “Doğu Akdeniz havzasının Jeopolitik Önemi”, *Kıbrıs Ekseninde Uluslararası Deniz Hukukunda Güncel Gelişmeler, Prof. Dr. Aydoğan Özman Sempozyumu*, Gazimağusa 2010.

United Nations Security Council, Report of the Secretary-General on his mission of good offices in Cyprus, 14 November 2019, S/2019/883.

van Logchem, Y.: “Exploration and Exploitation of Oil and Gas Resources in Maritime Areas of Overlap under International Law: The Falklands (Malvinas)”, in Vidmar, J./Kok, R. *et al.* (eds.): *Hague Yearbook of International Law*, 2015, Vol. 28, Leiden 2017.

van Logchem, Y.: “The Status of a Rule of Capture under International Law of the Sea with regard to Offshore Oil and Gas Resource Related Activities”, *Michigan State International Law Review*, 2018, Vol. 26(2), p. 227.

Zou, K.: “Joint Development in the South China Sea: A New Approach”, *International Journal of Marine and Coastal Law*, 2006, Vol. 21, p. 83.

<<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110631.pdf>>(accessed on 05/09/2021).

<<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110634.pdf>>(accessed on 05/09/2021).

<<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cyp110636.pdf>>(accessed on 05/09/2021).

<<http://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%202740/v2740.pdf>> (accessed on 05/09/2021).

<http://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=_en> (accessed on 05/09/2021).

- <<http://www.aa.com.tr/tr/turkiye/ucuncu-sondaj-gemisi-kanuni-turkiyede-/1766734>> (accessed on 05/09/2021).
- <<http://www.dzkk.tsk.tr/Anasayfa/Basin?url=mavi-vatan-2019-taktik-tatbikati-3122020>> (accessed on 05/09/2021).
- <http://www.mfa.gov.tr/_p_30-january-2007_-press-release-regarding-the-efforts-of-the-greek-cypriot-administration-of-southern-cyprus-to-sign-bilateral-agreements-concerning-maritime-jurisdiction-areas-with-the-countries-in-the-eastern-mediterranean_br___p_.en.mfa> (accessed on 05/09/2021).
- <http://www.mfa.gov.tr/site_media/html/maritime-delimitation-10-5-2019-presentation.pdf> (accessed on 05/09/2021).
- <<http://www.millisavunma.com/tcg-anadolu-cok-maksatli-amfibi-hucum-gemisi-lhd/>> (05/09/2021).
- <<http://www.mta.gov.tr/v3.0/arastirmalar/oruc-reis>> (accessed on 05/09/2021).
- <<http://www.tpao.gov.tr/deniz>> (accessed on 05/09/2021).
- <<http://www.tpao.gov.tr/deniz>> (accessed on 05/09/2021).
- <<http://www.tpao.gov.tr/deniz>> (accessed on 05/09/2021).
- <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_eez_proclamation.pdf> (accessed on 05/09/2021).
- <<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/EGY-CYP2003EZ.pdf>> (accessed on 05/09/2021).

<<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/GRCEGY.pdf>> (accessed on 05/09/2021).

<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/Turkey_11122019_%28HC%29_MoU_Libya-Delimitation-areas-Mediterranean.pdf> (accessed on 05/09/2021).